

Raport anual 2015

af

CAMERA AUDITORILOR FINANCIARI
DIN
ROMÂNIA

Camera Auditorilor Financiari din România

Strada Sirenelor, Nr. 67-69, Sectorul 5, București, România
Oficiul Poștal nr.5, Căsuța Poștală nr.83, cod poștal 050855

Adresă de e-mail: cafr@cafr.ro; pagină web: www.cafr.ro

Telefon: +40 21 410 74 43

+40 318 05 81 63

Fax: +40 21 410 03 48

Reprezentanța Regională BRAȘOV

Str. Mihail Kogălniceanu nr. 14, bl.1K, sc. A, parter

Telefon/fax: 0368/452.205

Mobil: 0731.031. 029

Adresă de e-mail: centru.brasov@cafr.ro

Reprezentanța Regională CLUJ-NAPOCA

Str. General Traian Moșoiu, nr. 46, Ap. 17

Telefon/fax: 0364/739.937

Mobil: 0756.133.170,

Adresă de e-mail: centru.cluj@cafr.ro

Reprezentanța Regională IAȘI

Str. Sfântul Lazăr nr. 23A, etaj 2 (clădirea IRSIDO SRL),

Telefon/fax: 0232/264.455

Mobil: 0731.031.030,

Adresă de e-mail: centru.iasi@cafr.ro

Reprezentanța Regională TIMIȘOARA

Str. Piața Consiliul Europei, nr.1 (Clădirea ASIROM)

Telefon: 0256/374.159

Mobil: 0731.031. 028

Adresă de e-mail: centru.timisoara@cafr.ro

International
Federation
of Accountants®

LITHUANIAN
AUDITORS
Lithuanian Chamber of Auditors

Cuprins

Misiunea și obiectivele CAFR / 3

Mesajul Președintelui / 4

Structura de guvernanță
a CAFR / 7

Principalele activități ale anului
2015 / 10

Info grafic / 16

Vizibilitate / 18

Controlul calității / 30

Educație profesională / 37

Perspective / 44

Situația patrimonială și financiară
a CAFR / 49

CAMERA AUDITORILOR FINANCIARI DIN ROMÂNIA S-A ÎNFIINȚAT ÎN ANUL 1999, în contextul pregătirii aderării României la Uniunea Europeană. Înființarea sa a fost una dintre condițiile acquis-ului comunitar.

Auditorul financiar a apărut din necesitatea de a furniza informații relevante și de încredere tuturor părților interesate de situațiile financiare publicate de către o companie sau instituție.

Pe 31 decembrie 2015, CAFR avea **4.632 auditori financiari**, **969 firme de audit** și **2.016 stagiați**.

Misiunea CAFR

este de a construi pe o bază solidă identitatea și recunoașterea publică a profesiei de auditor financiar din România. Obiectivul principal al CAFR este dezvoltarea susținută a profesiei și consolidarea acesteia cu Standardele de Audit și Codul privind conduita etică și profesională în domeniul auditului financiar, prin asimilarea integrală a Standardelor Internaționale și a Codului etic al IFAC, care să permită auditorilor financiari, membri ai CAFR, să ofere servicii de audit financiar de o înaltă calitate, în interesul publicului, în general, și al comunității de afaceri, în special.

Obiectivele CAFR

Pentru îndeplinirea misiunii sale, CAFR a stabilit următoarele obiective:

- Să dezvolte permanent profesia de auditor financiar din România, asumându-și responsabilitatea de a proteja interesul public, căutând să se asigure că auditorii financiari, membri ai CAFR, respectă cele mai înalte standarde profesionale și de conduită etică dezvoltate pe plan european și internațional;
- Să reprezinte profesia de auditor financiar la nivel național și internațional și să promoveze interesele profesionale ale auditorilor financiari, membri ai CAFR, în raporturile cu instituțiile statului și cu organizațiile profesionale naționale și internaționale din domeniu;
- Să se preocupe ca serviciile de auditare a situațiilor financiare să crească din punct de vedere calitativ, prin dezvoltarea în permanență a sistemului de monitorizare și competență profesională, asigurându-se că stagiarii și membrii CAFR participă activ la programele de pregătire și educație profesională organizate anual de Cameră.

„Un an bun”

Dragi colegi auditori financiari,

Am onoarea să vă prezint Raportul Anual al Consiliului Camerei Auditorilor Financiari din România pentru 2015, primul an complet de mandat pentru noua echipă de conducere a CAFR, desemnată în octombrie 2014.

2015 a fost un an bun. Profesia s-a consolidat. Numărul auditorilor financiari s-a majorat până la 4.632 (de la 4.493 în 2014). Numărul companiilor de audit s-a păstrat relativ constant – aproape 1.000 de companii membre, iar interesul pentru profesie a continuat să fie major: avem peste 2.000 de stagiaari. Cu bucurie vreau să vă spun că în 2015, în cadrul celui de-al IV-lea Congres al Profesiei, am acordat certificatul de auditor financiar cu numărul 5.000.

În termeni simpli, scopul nostru este să aducem o contribuție semnificativă la sporirea încrederii în activitatea economică și în situațiile financiare, rol care **ne diferențiază față de alte profesii din economie**. Afirm cu tărie că sistemul financiar se bazează pe încrederea pe care managementul companiilor, acționarii și creditorii trebuie să o furnizeze celor care până la urmă reprezintă resursele acestor companii: finanțatorii, furnizorii, clienții. Încrederea este greu de consolidat, este și mai greu de păstrat, dar nu există o altă cale.

Companiile de audit sunt în competiție (evoluția prețurilor din anul 2015, pe care o veți regăsi în raport, arată întărirea acestei competiții). Vorbim de competiție atât în ceea ce privește prețurile, cât și în ceea ce privește serviciile oferite clienților, ceea ce reprezintă provocări importante în exercitarea profesiei noastre. Acest tip de competiție poate ridica întrebarea dacă cei care ne sunt clienți apreciază suficient rezultatul muncii noastre și dacă îl valorifică suficient. Iar pentru a conti-

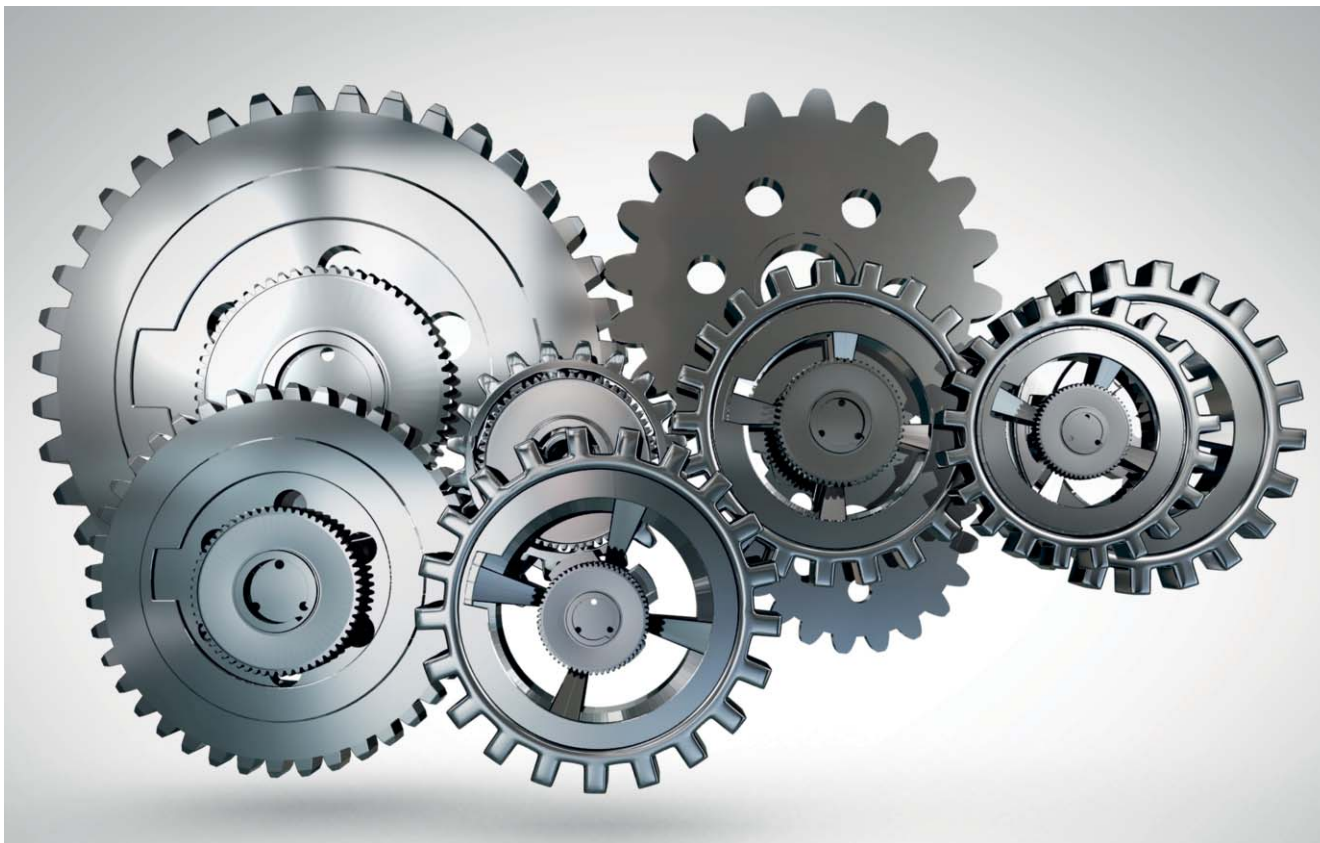

nua să obținem rezultate în acest sens și a tinde să obținem răspunsuri pozitive, vreau să vă mulțumesc pentru că în 2015 nu ați încetat să afirmați și să demonstrați rolul profesiei noastre pentru bunul mers al economiei, ca mijloc pentru încurajarea publicului investitor de a-și transforma economiile în capital pentru afaceri.

Relevanță în creștere

Reputația companiilor este construită pe reputația însumată a profesioniștilor, iar dacă în primul rând urmărim reputația profesiei, cu siguranță acest lucru va afecta pozitiv și reputația și notorietatea companiilor individuale. Imaginea noastră depinde și de percepția publicului, iar aceasta poate fi îmbunătățită în perioada următoare.

Ne-am sporit relevanța. Organizarea și desfășurarea Congresului Auditorilor Financiari din România în data de 23 octombrie 2015, la Brașov, arată, prin participarea internațională fără precedent (și ca rezultat al eforturilor conjugate de la înființarea Camerei și până în prezent), că relevanța internațională a CAFR este la cel mai înalt nivel, iar Camera este privită ca un partener de încredere de către profesie, la nivel global. Menționez doar

două argumente. În septembrie 2015 am devenit membru asociat al Proiectului Common Content, despre care veți găsi mai multe detalii în Raport. Începând cu 1 ianuarie 2016, domnul Clemente Kiss, vicepreședinte al Consiliului CAFR, a fost ales ca membru al Comitetului pentru Dezvoltarea Organizațiilor Profesionale Contabile din cadrul IFAC. Am continuat totodată să contribuim la rapoartele de țară elaborate pentru grupurile de lucru FEE Audit și Asigurare. Vă mulțumesc pentru că ați reușit să faceți CAFR din ce în ce mai relevantă și, implicit, din profesie una utilă și necesară pentru public.

Pe plan intern nu există partener instituțional care să nu accepte importanța în creștere a CAFR. Menționez cele 8 protocoale și acte adiționale încheiate în 2015 cu instituții cheie ale statului român, inițiate de noi în scopul asigurării unor pârgii mai importante pentru o funcționare optimă a profesiei de audit. Parteneriatul pe care am reușit să îl încheiem cu o sursă cheie de clienți și beneficiari ai serviciilor noastre - Camera de Comerț și Industrie a României - ne oferă un instrument puternic pentru dezvoltarea profesiei noastre. Fie că vorbim despre Curtea de Conturi a României, fie că vorbim despre Consiliul pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiei Contabile, Ministerul Finanțelor Publice sau Ministerul

Fondurilor Europene sau Autoritatea de Supraveghere Financiară, aceștia au ajuns să recunoască CAFR ca o organizație profesională solidă, de încredere, relevantă.

Deschidere și transparență

Remarc bucuros unitatea profesiei în anul 2015 și consolidarea relațiilor cu celelalte organisme profesionale de la nivel național:

CECCAR, CCF, UNPIR, ANEVAR etc. Reprezentanții CAFR au participat la peste 30 de evenimente la nivel național, iar vocea auditorilor financiari a fost din ce în ce mai ascultată și luată în seamă.

Am continuat să ne deschidem către toate categoriile de public importante pentru Camera Auditorilor Financiari și am întărit comunicarea externă. CAFR a început să fie mai prezentă în mass-media națională de specialitate, iar această tendință o vom întări și consolida în 2016. Trebuie să ne asigurăm că toate acțiunile noastre pozitive, prin care contribuim la bunul mers al economiei, sunt cunoscute publicului, asumându-ne meritele atunci când este cazul.

Această vizibilitate mai bună ne asigură și ne va asigura și în continuare mijlocul pentru un dialog activ cu mediul de afaceri, nu doar pentru simpla și necesara promovare a profesiei de auditor fi-

nanciar, dar mai ales pentru a face cunoscută mai bine necesitatea serviciilor pe care le oferim.

Revistele „Audit Financiar” și „Practici în Audit” au reprezentat și în 2015 platforme importante pentru profesia noastră. Am adăugat Forumul CAFR, lansat în 2015, dar și comunicarea sporită cu membrii noștri, inclusiv prin punerea la dispoziția tuturor a conținutului lucrărilor Congresului CAFR sau a lucrărilor altor evenimente relevante la care au participat profesioniștii recunoscuți la nivel național și internațional. Pagina de internet a CAFR a fost actualizată cu informații relevante atât pentru profesie, cât și pentru interesul public.

Începând cu anul 2015 toți colegii din Consiliul CAFR au fost deschiși dialogului cu membrii noștri. Eu personal am primit în audiență toți auditorii care și-au manifestat dorința să-mi împărtășească din problemele profesiei.

Puterea Camerei Auditorilor Financieri din România

Am încheiat anul 2015 mai puternici. Reprezentanța de la Timișoara, care deservește membrii CAFR din județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș, inaugurată în 2015, se alătură reprezentanțelor locale deschise începând cu 2011 în Iași, Brașov și Cluj-Napoca.

Nu în ultimul rând, vreau să amintesc faptul că 2015 a fost anul dezbaterii în ceea ce privește transpunerea Regulamentului și a Directivei Europene privind activitatea de audit statutar, aprobate în 2014 și care vor trebui transpuse și în România până în luna iunie 2016. Modificările afectează atât auditorii, mediul de afaceri, cât și rolul organismului nostru profesional. De aceea vă asigurăm că și în 2016 vom face toate eforturile pentru transpunerea optimă a prevederilor privind auditul financiar la nivelul entităților de interes public și nu numai, în primul rând în interesul public, al mediului de afaceri etc.

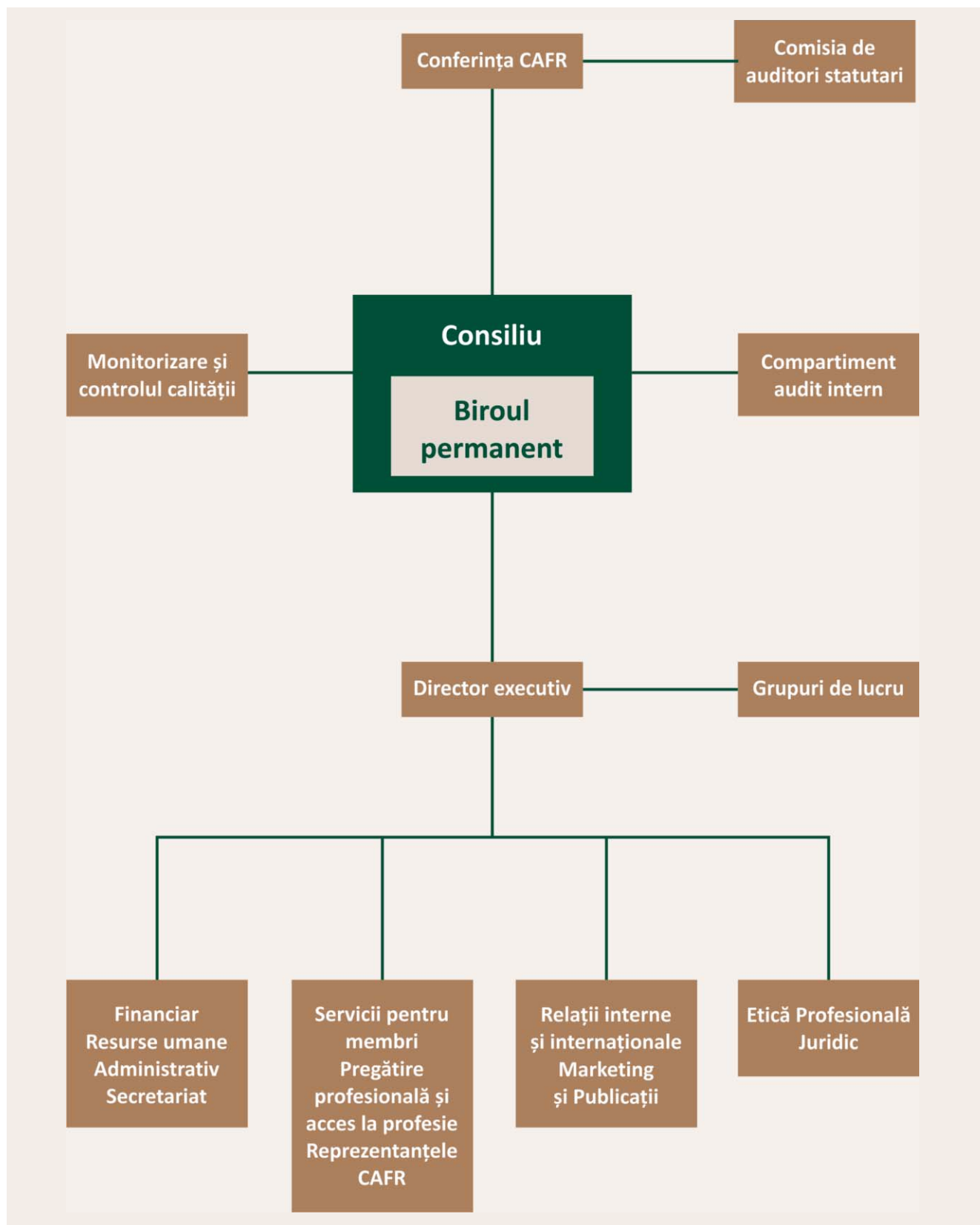
La final, vreau să vă asigur că anul 2015 a fost un an bun pentru profesia noastră. Vom face toate eforturile pentru ca 2016 să fie un an și mai bun. Și pentru toate acestea vă mulțumesc și vă invit ca și în 2016 să lucrăm ÎMPREUNĂ și să contribuim la UNITATEA profesiei.

Avem obligația să aliniem profesia la noile cerințe internaționale și naționale, cu viziunea anului 2020.

Cu stimă,

*Conf. univ. dr. **Gabriel RADU**
Președinte CAFR*

Structura de guvernanță a CAFR

Ne-am luat angajamentul de durată pentru promovarea profesiei de auditor financiar la nivel național și internațional. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv este foarte important pentru noi ca modul în care funcționează structura de guvernanță a Camerei să reflecte diversitatea membrilor noștri.

Care este structura de guvernanță a CAFR

Principalul organ de conducere al Camerei Auditorilor Financiari din România este format din membrii care, în cadrul Conferințelor anuale, decid direcțiile de acțiune și strategia organismului nostru profesional.

Avem un organ deliberativ, Consiliul Camerei, format din 11 membri aleși din rândul auditorilor financiari, persoane cu experiență profesională practică și didactică. Mandatul lor se acordă pe o perioadă de trei ani. Președintele, prim-vicepreședintele și cei trei vicepreședinți ai Consiliului Camerei formează Biroul Permanent al CAFR.

Împreună cu Consiliul CAFR funcționează aparatul executiv al Camerei, cel care asigură funcționalitatea zilnică a întregului sistem.

Ne bazăm pe toți colegii din Consiliu și din executiv, pe profesionalismul lor. Împreună formăm o echipă și încercăm să răspundem exigențelor ridicate impuse de profesia de auditor financiar și să păstrăm permanent contactul cu problemele și dificultățile pe care membrii noștri le întâmpină în activitatea de zi cu zi.

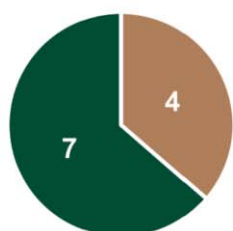
În prezent, membrii Consiliului CAFR sunt:

- ➔ Conferențiar univ. dr. Gabriel RADU, președintele Camerei, Consiliului și Biroului Permanent al Consiliului Camerei;
- ➔ Dr. Ciprian Teodor MIHĂILESCU, prim-vicepreședinte al Consiliului;
- ➔ Iosif Cornel KAMENICZKI, vicepreședinte al Consiliului;
- ➔ Dr. Clemente KISS, vicepreședinte al Consiliului;
- ➔ Conferențiar univ. dr. Mirela PĂUNESCU, vicepreședinte al Consiliului;
- ➔ Conferențiar univ. dr. Daniel BOTEZ, membru al Consiliului;
- ➔ Profesor univ. dr. Tatiana DĂNESCU, membru al Consiliului;
- ➔ Ana DINCĂ, membru al Consiliului;
- ➔ Dr. Elena IORDACHE, membru al Consiliului;
- ➔ Ioan MINDA, membru al Consiliului;
- ➔ Scarlat Mircea ORZESCU, membru al Consiliului.

Structura membrilor Consiliului - în teritoriu

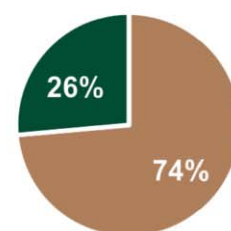

Structura membrilor Consiliului

■ Femei ■ Bărbați

Structura aparatului executiv al CAFR

■ Masculin ■ Feminin

Directorul executiv

Începând cu anul 2015, conducerea CAFR este asigurată de un nou Director executiv, doamna **Cristina Cerbu**.

Cristina are peste 10 ani experiență în activitatea de audit financiar și este membru CAFR, ACCA și IIA.

„Sunt onorată să fac parte dintr-un corp profesional recunoscut național și internațional prin apartenența la Federația Internațională a Contabililor (IFAC) și la Federația Europeană a contabililor (FEE)”.

Atenția Camerei se concentrează pe interesele tuturor membrilor și stagiatarilor noștri. Este normal ca exigențele auditorilor financiari să fie ridicate și, în acest sens, trebuie să concepem propriul model de creare a valorii care să promoveze oamenii și calificarea noastră profesională.

Anii care vin vor fi marcați de o puternică tendință de globalizare și digitalizare, care vor aduce provocări, precum și oportunități de a crea mai multă valoare prin și pentru membrii noștri.

Principala mea responsabilitate este a de asigura conducerea de zi cu zi a Camerei, găsind cele mai bune soluții pentru a aduce auditorul financiar în prim-planul mediului de afaceri și al instituțiilor de reglementare ale statului.

Mă bazez pe o echipă consolidată, promovând o cultură organizațională bazată pe încrederea acordată oamenilor noștri pentru a acționa și a lua cele mai bune decizii.

Valoarea unei profesii puternice are la bază o organizație profesională activă și operațională

**ACTIVITĂȚI
PRINCIPALE
2015**

Reforma în audit la nivel european

Brașov, 23 octombrie 2015 - Congresul profesiei de auditor financiar din România

Traducerea Standardelor Internaționale de Audit - ediția 2014

Ghidul auditului intern privind implementarea standardelor internaționale de audit intern

**Pregătire profesională - cursuri anuale de pregătire profesională
- peste 3.700 de cursanți și peste 20 de cursuri gratuite pentru membrii CAFR**

Noiembrie 2015 - Conferința organizată în colaborare cu CSIPPC „Îmbunătățirea credibilității situațiilor financiare”

O nouă reprezentanță a CAFR - Timișoara

Comunicarea cu membrii CAFR

Lansarea forumului CAFR

Aderarea la programul Common Content

Vizibilitate internațională

Controlul calității, peste 300 auditori inspectați în 2015

Pentru mai multe informații, vă invităm să vizitați www.cafr.ro.

Reforma în audit la nivel european

2015 a fost un an de dezbateri în ceea ce privește stabilirea modului de transpunere la nivelul statelor membre a **Regulamentului și a Directivei europene, aprobate în 2014, privind activitatea de audit statutar**, care vor afecta atât auditorii, mediul de afaceri, cât și rolul pe care îl va juca organismul nostru profesional. Noile prevederi europene vor trebui transpuse la nivelul fiecărui stat membru până în iunie 2016.

CAFR consideră binevenită actuala Reformă în Audit la nivel european, întrucât ne așteptăm ca aceasta să poată asigura un echilibru al pieței, având totodată capacitatea de a consolida un sistem european care să promoveze calitatea în audit și care să contribuie la recâștigarea încrederii investitorilor în situațiile financiare, un ingredient esențial al investițiilor și al creșterii economice din Europa.

Există însă și întrebări generate de anumite prevederi legislative care lasă la latitudinea statelor membre o serie de opțiuni. Acestea pot duce la implementări neunitare în cadrul Uniunii, de exemplu, cu referire la perioada de rotație a auditorului, la interzicerea prestării anumitor servicii de non-audit, la clientul de audit, precum și la modul de stabilire la nivel național a autorității competente pentru supravegherea publică a activității de audit statutar.

După finalizarea proiectului normativ și implementarea acestuia la nivel național, vom lucra la ghiduri și materiale informative, pentru a oferi clarificări cu privire la conținutul raportului de audit și informațiile suplimentare care vor trebui să fie cuprinse în raport, precum și la furnizarea serviciilor de non-audit.

Elemente-cheie ale Regulamentului 2014/537/UE și ale Directivei 2014/56/UE

Auditarea entităților de interes public

Raportare extinsă/dezvoltată/detaliată

Rotația obligatorie a firmei de audit

Servicii non-audit

Comitetul de Audit: supraveghere și raportare

Consolidarea sistemului de supraveghere publică

Pe plan național, pachetul de reformă în domeniul auditului statutar, adoptat la nivelul Uniunii Europene, va fi transpus în legislația națională de către Ministerul Finanțelor Publice, cu consultarea CSIPPC și CAFR.

În urma discuțiilor purtate de mai bine de un an între CSIPPC și CAFR cu privire la transpunerea Directivei 2014/56/UE s-au agreat următoarele idei:

- prioritate la transpunerea Directivei în ceea ce privește auditul statutar la entitățile de interes public (PIE), conform cu viziunea celorlalte state membre cu tradiție în profesia de audit (Anglia, Franța, Germania etc.);
- delegarea clară către profesie a atribuțiilor, similar cu alte state membre;
- întărirea inspecțiilor de calitate și a sistemului de investigații și disciplină pentru auditul statutar la entitățile de interes public.

Suntem convingși că, prin profesionalismul și experiența acumulate în peste 15 ani de activitate, CAFR va juca în continuare un rol important în profesia de auditor financiar, colaborând activ cu organismul de supraveghere în domeniul activității de audit statutar, pentru a aduce un plus de valoare și încredere în munca auditorului.

Braşov, 23 octombrie 2015

Congresul profesiei de auditor financiar din România

Pe 23 octombrie 2015, la Braşov, a avut loc cel de-al IV-lea **Congres al profesiei de auditor financiar din România**. **Tema Congresului a fost:** „Provocările profesiei de auditor financiar – acţiuni pentru implementarea reglementărilor Uniunii Europene”.

A fost cel de-al patrulea eveniment de această anvergură, deosebit de important pentru profesia noastră, în care profesionişti din România, reprezentanţi ai principalelor instituţii ale statului, precum şi profesionişti din alte state membre s-au întâlnit pentru a face schimb de experienţă profesională şi bune practici. Totodată Congresul a reprezentat şi o modalitate de interacţiune şi socializare între auditori, contabili, consultanţi fiscali şi reprezentanţi ai altor profesii liberale.

Am avut o temă interesantă, în concordanţă cu noile prevederi europene, analizând aspecte care vizează supravegherea profesiei contabile, drept condiţie esenţială în realizarea misiunilor de înaltă calitate, educaţia profesională, ca element esenţial în formarea unei culturi organizaţionale de audit, precum şi provocările legislative care vizează profesia noastră.

Principalul obiectiv al evenimentului a fost de a contura o percepţie corectă şi productivă asupra modului de aplicare a noilor reglementări ale Uniunii Europene, abordarea celor mai bune interpretări şi practici în domeniu, punerea în evidenţă a celor mai eficiente soluţii. Sperăm că astfel am reuşit să parcurgem un pas suplimentar în ceea ce vrem să fie o

construcție de durată pentru dezvoltarea culturii organizaționale în auditul financiar.

Rămânem în urma discuțiilor de la Brașov cu câteva tendințe viitoare care se vor concentra pe **Oameni – Tehnologie – Globalizare**. Va trebui să-i atragem și să-i reținem pe cei mai valoroși, pentru care să dezvoltăm noi aptitudini și competențe. Tehnologia va aduce noi oportunități, dar și provocări, ceea ce va însemna pentru noi, CAFR, un schimb de opinii,

recomandări, informații și resurse. Globalizarea va duce la o creștere accentuată pentru exhaustivitatea, acuratețea, realitatea și regularitatea datelor cuprinse în informațiile financiare. Preocupările profesiei trebuie să se îndrepte spre asigurarea unor informații financiare de înaltă calitate, promovarea încrederii în piața de audit, facilitarea integrării regionale și internaționale, toate fiind asigurate prin sporirea resurselor existente.

Traducerea Standardelor Internaționale de Audit – ediția 2014 –

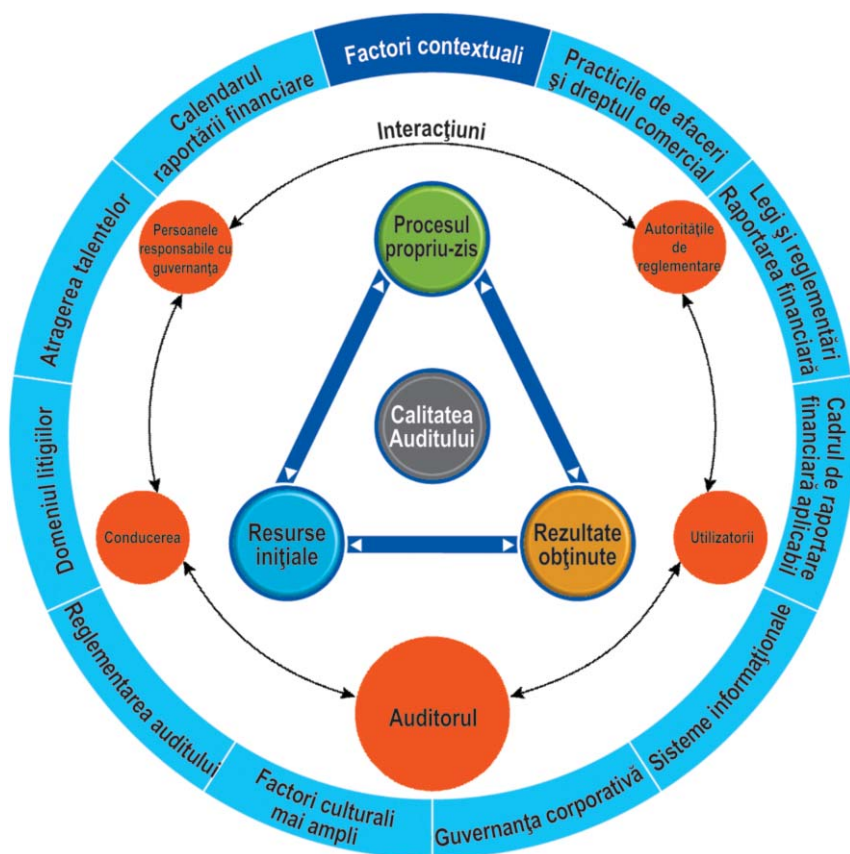
Camera Auditorilor Financiari din România, membru cu drepturi depline al Federației Internaționale a Contabililor (IFAC), are obligația de a asigura adoptarea și promovarea la nivel național a Standardelor Internaționale de Audit, emise de IFAC. În 2015, CAFR, sub supravegherea CSIPPC, a coordonat procesul de traducere în limba română și publicarea Manualului de Reglementări Internaționale de Control al Calității, Audit, Revizuire, Alte Servicii de Asigurare și Servicii Conexe, ediția 2014.

Modificări de fond față de ediția din anul 2013

- Volumul II al Manualului include Standardul Internațional privind Misiunile de Asigurare (ISAE) 3000 (Revizuit) – Misiunile de asigurare, altele decât auditurile sau revizuirile informațiilor financiare istorice. ISAE 3000 (Revizuit) conține cerințe și materiale privind aplicarea și alte materiale explicative specifice misiunilor rezonabile și limitate de atestare a asigurării. ISAE 3000 (Revizuit) este în vigoare pentru

misiunile de asigurare atunci când raportul de asigurare este datat la sau ulterior datei de 15 decembrie 2014.

- ISA 610 (Revizuit) – Utilizarea activității auditorilor interni, inclus în ediția din 2013, a fost retras și înlocuit cu ISA 610 (Revizuit 2013) – Utilizarea activității auditorilor interni. ISA 610 este în vigoare pentru auditurile situațiilor financiare pentru perioadele care se încheie la sau ulterior datei de 15 decembrie 2015.
- Manualul cuprinde și volumul III – Cadru pentru calitatea auditului: elemente cheie care alcătuiesc un mediu pentru calitatea auditului. Acesta descrie factorii privind resursele inițiale, procesul propriu-zis și rezultatele obținute care contribuie la calitatea auditului la nivelul misiunii, al firmei de audit și la nivel național, pentru auditurile situațiilor financiare.

GHIDUL privind implementarea standardelor internaționale de audit intern

În 2015, alături de Asociația Auditorilor Interni din România și de un grup de auditori voluntari din cadrul CAFR am elaborat un Ghid care prezintă elementele de bază ale activității de audit intern desfășurate pentru entități din sectorul privat sau public, în cazul în care la acestea nu se aplică norme specifice privind auditarea instituțiilor publice.

Ghidul nu înlocuiește Standardele Internaționale de Audit Intern și trebuie înțeles ca o îndrumare practică pentru auditorul financiar care este responsabil pentru efectuarea unui audit intern.

Materialul subliniază importanța și locul auditului intern în cadrul guvernantei unei entități, responsabilitățile auditorului intern, cât și importanța asigurării calității activității desfășurate prin prisma cerințelor de documentare a misiunii.

Pentru fiecare etapă principală a activității de audit intern, Ghidul prezintă cu titlu de model documente specifice, care, nefiind exhaustive, pot fi dezvoltate în funcție de particularitățile activității entității auditate, menținându-se un cadru procedural adecvat. Standardele Internaționale de Audit Intern prevăd o abordare pe bază de risc atât în ceea ce privește stabilirea planului de audit, cât și în organizarea și desfășurarea fiecărei misiuni de audit intern.

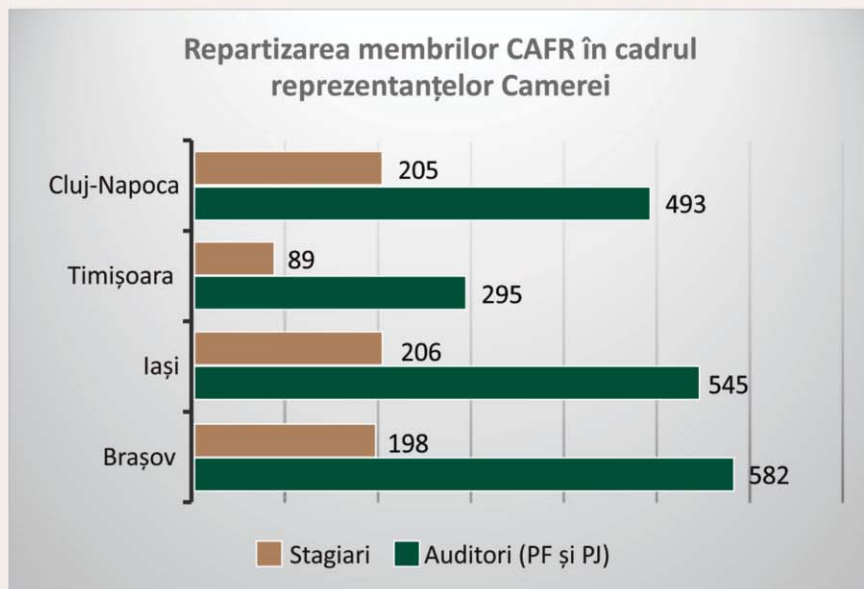

Auditorii interni trebuie să delimiteze toate activitățile cheie, procesele, funcțiile și controalele ce constituie universul de audit pentru o entitate specifică și să înțeleagă riscurile aferente pentru a putea efectua o evaluare bazată pe riscuri a fiecărui element din universul de audit.

Publicarea ediției 2015 a „Ghidului privind implementarea Standardelor internaționale de audit intern” reprezintă un prim pas, iar continuarea proiectului este o premisă a realizării obiectivelor propuse de CAFR. Formele de promovare și dezvoltare a practicii profesionale a auditului intern au în vedere organizarea de cursuri, seminarii, mese rotunde și alte evenimente organizate în sprijinul auditorilor financiari și al altor categorii de profesioniști care desfășoară activități de audit intern.

CAFR în 2015

➔ București, Cluj-Napoca, Timișoara, Iași, Brașov

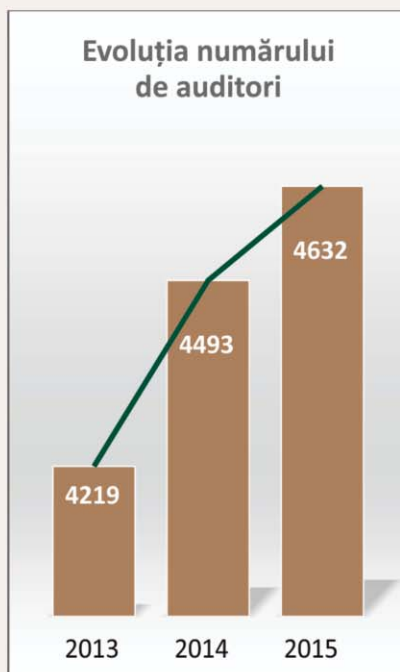
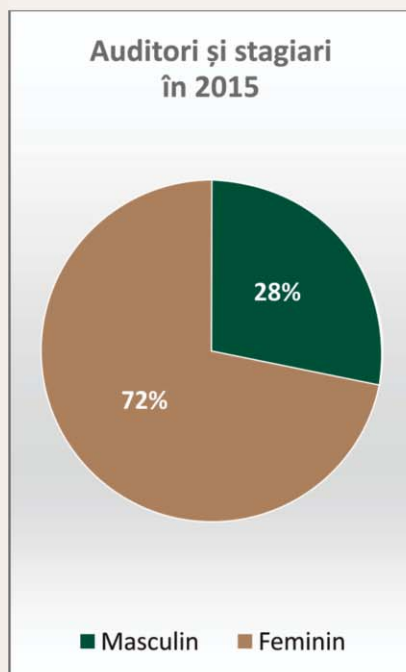

82

de Hotărâri ale
Consiliul CAFR
adoptate
în 2015

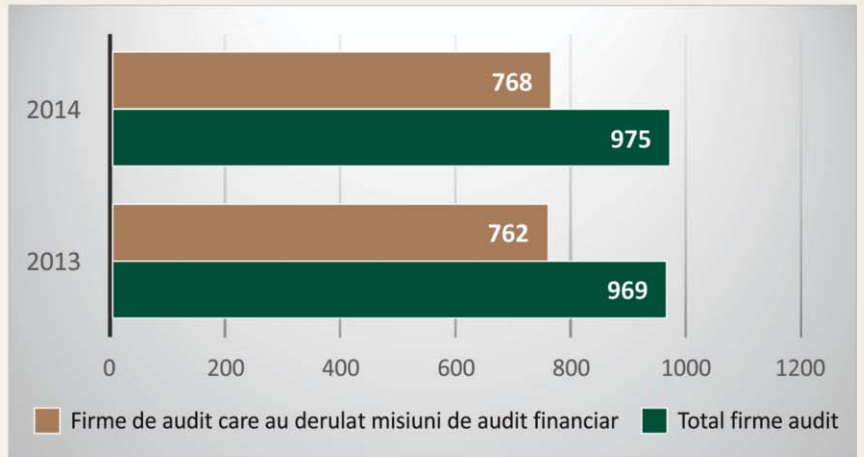
Certificatul de auditor
financiar cu numărul

5.000

Protocoale
și acte
adiționale
de colaborare
la nivel intern

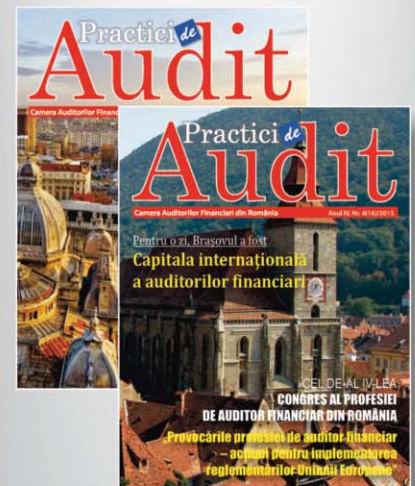
8

În perioada 2003-2015, am publicat de numere din revista **Audit Financiar**

132

Revista Practici de Audit a ajuns la numărul

CHAMBER OF FINANCIAL AUDITORS OF ROMANIA
Competent authority for financial auditors

CAFR - Chamber of Financial Auditors of Romania

155 vistas

16

Vizibilitate

Prin întreaga lor activitate, organizațiile profesionale trebuie să urmărească satisfacerea interesului general al membrilor lor și al comunității. CAFR are obligația practică și morală de a se apropia de membrii săi, dar și de publicul acestora (instituții publice, organizații internaționale, instituții de reglementare, mediul de afaceri, mediul academic) și de a menține un contact permanent cu aceștia. În acest sens, organizația noastră comunică, este deschisă dialogului, respectă și ia în considerare opiniile membrilor săi. Profesia de auditor financiar nu funcționează într-un vid, ci este

standardizată la nivel european și internațional. De aceea, pentru membrii CAFR este important ca organizația care îi reprezintă să construiască și să extindă relațiile la nivel național și internațional. Lucrăm la consolidarea imaginii auditorului financiar român pentru publicul național și internațional. De ce vorbim despre imaginea publică? Pentru că trăim într-o lume a concurenței acerbe, pentru că logica pieței a invadat și domeniul comunicării, pentru că instanțele politice și sociale acționează astăzi ca actori într-un spațiu public ce se reconfigurează.

De ce este importantă vizibilitatea profesiei pentru un auditor financiar?

- ➔ Recunoașterea calității de auditor financiar la nivel național și internațional
- ➔ Mobilitatea profesională între statele membre
- ➔ Apartenența la o profesie reglementată, la o organizație profesională cu reguli stricte, corecte și coerente de funcționare
- ➔ Încrederea în munca auditorului financiar
- ➔ Accesul la un set de reguli și reglementări naționale și internaționale
- ➔ Forța unui profesionist pe piață
- ➔ Schimbul de bune practici

Vizibilitate – pe plan intern

Activitate	Ce am realizat	Ce am putea îmbunătăți
Evenimente organizate de CAFR	În anul 2015 am organizat o serie de evenimente pentru membrii CAFR (Conferințe, Congres, seminarii de pregătire, întâlniri cu membrii) – peste 25 de astfel de evenimente.	Atragerea mult mai activă în cadrul discuțiilor profesionale a principalilor reglementatori și a mediului de afaceri.
Evenimente la care CAFR a participat	Peste 30 de evenimente organizate la nivel național (instituțional, mediu de afaceri, mediu academic) la care au participat reprezentanții CAFR, asigurând astfel vizibilitatea profesiei la nivel național.	
Relații instituționale	Peste 8 noi protocoale și acte adiționale cu instituții ale statutului, asigurând astfel pârghii pentru o mai bună funcționare a pieței de audit.	Din cauza modificărilor legislative frecvente, dar și a personalului din cadrul instituțiilor de reglementare, procesul de comunicare este destul de greoi și trebuie găsită o modalitate mai bună de a ne face ascultați.
Activitatea reprezentanțelor CAFR	În anul 2015, pe lângă cele 3 reprezentanțe de la Iași, Brașov, Cluj-Napoca, am deschis o nouă reprezentanță la Timișoara pentru a putea fi mai aproape de auditorii și de mediul de afaceri din zona de vest a țării.	O implicare mai activă a reprezentanțelor pe zona de promovare locală a profesiei de auditor, în mediul de afaceri.
Publicații CAFR	O vizibilitate bună pe plan intern presupune și publicarea unor materiale de specialitate, de interes atât pentru auditori, cât și pentru mediul economic. În anul 2015 am continuat publicarea revistelor CAFR (Audit Financiar: 12 numere și Practici de Audit: 4 numere), traducerea în limba română a Standardelor Internaționale de Audit și a Ghidului privind auditul intern.	O mai bună promovare a revistelor CAFR în mediul de afaceri și în mediul academic.
IT - MEDIA	Pentru că trăim în era tehnologiei, trebuie să ne adaptăm la aceasta, ceea ce înseamnă că imaginea noastră trebuie să fie una impecabilă. Mijloacele de comunicare folosite de CAFR în 2015 – site, forum, rețele de socializare (LinkedIn), Buletin informativ lunar („InfoAudit“), înscrieri online (cursuri, evenimente).	Atragerea membrilor noștri pentru a juca un rol mai activ în mediul online și pentru a utiliza beneficiile acestor modalități de comunicare. Vom continua să utilizăm metode noi de tehnologie, pentru a lucra cu membrii noștri și cu alte părți interesate.

Vizibilitate – pe plan intern

În 2015 am avut numeroase întâlniri, atât cu membrii noștri, cât și cu principalii colaboratori din cadrul instituțiilor statutului, principalele instituții de reglementare, alte organisme profesionale, mediul de afaceri și mediul academic, de la nivel național.

La Congresul profesiei, am sărbătorit la Brașov, ca în fiecare an, **Ziua Națională a Auditorului Financiar din România**. Este momentul în care colegii noștri, după un an plin de activitate, trebuie să simtă că fac parte dintr-o profesie frumoasă și respectată, iar cei aleși să le reprezinte interesele le sunt alături. În anul 2015, cu această ocazie s-au acordat premiile de excelență ale revistei „Audit Financiar” – „Constantin Ionete” și „Alexandru Rusovici”, pentru cele mai valoroase lucrări de cercetare științifică publicate în cursul anului 2015 în această revistă. De asemenea, a fost un moment festiv, întrucât am acordat certificatul de auditor financiar cu numărul „5.000”.

Un alt eveniment important al anului 2015 a fost Conferința cu participare internațională organizată împreună cu Consiliul pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiei Contabile (CSIPPC) și în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie a României (CCIR), cu tema **„Îmbunătățirea credibilității situațiilor financiare”**. Evenimentul a fost dedicat exclusiv îmbunătățirii credibilității situațiilor financiare și a reușit să atragă toți actorii posibili: reglementarea, su-

pravegherea, profesiile și mediul de afaceri. Ne-am concentrat pe creșterea cerințelor de raportare non-financiară, dar și pe impactul deosebit pe care economia digitală îl are în ceea ce privește raportarea financiară ca urmare a dorinței investitorilor și a publicului de a avea cifrele financiare cât mai repede și cât mai credibile. Întărirea încrederii poate fi amplificată printr-o conduită preventivă mai accentuată, prin atenție și vigilență sporite. La eveniment s-a discutat despre informațiile financiare de încredere necesare pentru funcționarea pe baze solide a economiei. Obiectivul raportării financiare corporative este de a oferi informații credibile despre entitatea raportoare, iar lipsa lor ar putea determina luarea unor decizii eronate. Auditul financiar joacă un rol important în consolidarea eficacității și funcționării eficiente a operațiunilor de afaceri, a piețelor de capital și a economiei în general, prin credibilitatea situațiilor financiare elaborate. De asemenea, evenimentul a fost un exemplu de colaborare bună între profesie și supraveghere, ceea ce ne-a demonstrat că cele două domenii pot conlucra în mod eficient și mai ales în interesul profesiei și al publicului.

În 2015, președintele CAFR a dorit să cunoască mai îndeaproape problemele membrilor noștri, dar să le și împărtășească din noutățile și problemele cu care se confruntă CAFR, ca urmare a noilor prevederi europene. Astfel, **am organizat peste 10 sesiuni de discuții în București,**

Cluj-Napoca, Iași, Timișoara și Baia Mare.

Ca în fiecare an, în 2015 ne-am întâlnit și în cadrul Conferinței anuale de la București. Prin participarea la Conferință, membrii noștri sunt cei care contribuie la bunul mers al instituției, stabilesc planurile de viitor, principalele direcții de acțiune, dar și modul de asigurare a resurselor financiare necesare funcționării CAFR.

Vizibilitatea pe plan intern presupune și prezența noastră în relația cu ceilalți jucători din domeniul financiar – contabil. Aici ne gândim în principal la instituțiile de reglementare, principalele instituții ale statului, dar și la colegii noștri din cadrul celorlalte profesii liberale.

În primul rând, anul 2015 a fost marcat de colaborarea permanentă cu **organismul de supraveghere în interes public a activității de audit statutar (Consiliul pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiiei Contabile – CSIPPC)**, pentru a propune împreună cele mai bune soluții în vederea transpunerii la nivel național a prevederilor europene aprobate în anul 2014. O parte din propunerile CAFR au fost incluse în proiectul legislativ elaborat de CSIPPC, alte propuneri au rămas nesoluționate, dar sperăm că vor fi luate în discuție la momentul transpunerii Directivei europene 2014/56/UE.

CSIPPC reprezintă autoritatea competentă în domeniul supravegherii publice a auditului statutar în România. Potrivit legii, CSIPPC reprezintă autoritatea din cadrul sistemului de supraveghere publică care are responsabilitatea finală pentru supravegherea următoarelor activități organizate și coordonate de Camera Audi-

torilor:

- a. aprobarea și înregistrarea auditorilor statutari și a firmelor de audit în România;
- b. adoptarea standardelor de etică și a sistemului de control intern al calității auditorilor statutari, a firmelor de audit și a activității de audit statutar;
- c. formarea profesională continuă;
- d. asigurarea calității și efectuarea de revizuiri pentru asigurarea calității;
- e. asigurarea sistemelor de investigație și disciplină.

Activitatea de supraveghere a acțiunilor întreprinse de CAFR în domeniul auditului statutar, desfășurată de către CSIPPC în cursul anului 2015, a cuprins în principal verificarea următoarelor aspecte: verificarea dosarelor de autorizare ca auditor, verificarea modului de organizare a cursurilor de pregătire profesională și a examenului de competență, cu respectarea legislației existente, precum și aprobarea sau avizarea hotărârilor emise de Consiliul CAFR cu impact asupra activității de audit statutar. 2015 este primul an în care inspectori din cadrul CSIPPC au participat în calitate de observatori la inspecțiile de calitate desfășurate de către Departamentul de monitorizare și competență profesională din cadrul CAFR, la auditorii financiari care au derulat misiuni de audit statutar la entități de interes public. A fost o colaborare pozitivă, CAFR luând la cunoștință într-o manieră constructivă de recomandările CSIPPC și sperând ca în perioada următoare organismul

de supraveghere să-și orienteze activitatea și spre latura practică a activității de audit statutar, în special pentru entitățile de interes public, propunând diferite ghiduri sau soluții pentru aplicarea modificărilor pe care le aduce Regulamentul european 2014/537/CE, cu privire la conținutul raportului de audit, la rotația firmelor de audit sau la serviciile de non-audit ce vor fi interzise.

În 2015 am construit un dialog solid cu **Ministerul Finanțelor Publice**, care ne-a consultat cu privire la diferite proiecte legislative susținute de MFP (organizarea și funcționarea sistemului de pensii private, calificarea activităților dependente sau independente, modificarea și completarea OMFP 1802/2014, proiectul de reglementare a principalelor operațiuni economico-financiare, aferente fiduciei, proiectul de Regulament pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu IFRS, aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de ASF, din Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare, verificarea informațiilor nefinanciare). Acest fapt demonstrează încă o dată că avem în cadrul CAFR auditori profesioniști, care pot împărtăși din experiența lor profesională națională, dar și internațională și care pot contribui la acuratețea reglementărilor contabile promovate la nivel național.

O relație bună de colaborare am inițiat în anul 2015 cu **Camera de Comerț și Industrie a României**, materializată într-un protocol de colaborare între cele două instituții, având ca principale obiective susținerea și promovarea,

împreună, a intereselor mediului de afaceri din România, dar și organizarea și promovarea de activități comune, de interes pentru membrii celor două organizații și a întregii comunități de afaceri din România.

În 2015 am continuat relațiile instituționale cu **Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor (ONPCSB)**, actualizând protocolul de colaborare încheiat între CAFR și ONPCSB. A fost adoptat un nou protocol cu prevederi mai clare și mai precise în ceea ce privește obligațiile CAFR și ale auditorilor financiari cu privire la aplicarea Legii nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor. Obiectul Protocolului îl reprezintă cooperarea celor două părți în domeniul schimbului de informații în vederea asigurării pregătirii profesionale, pe bază de reciprocitate, în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și instituirea de măsuri pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului. Urmare a acestui protocol, **în luna decembrie 2015**, CAFR a adoptat prin Hotărârea nr. 68 Normele privind instituirea de către auditorii financiari a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului. Normele stabilesc mecanisme și măsuri de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, ce trebuie implementate de auditorii financiari pentru respectarea prevederilor Legii nr. 656/2002 și a Hotărârii Guvernului nr. 594/2008 și reglementează standardele minime pentru elaborarea de către auditorii financiari a politi-

cilor și procedurilor proprii de cunoaștere a clienților, astfel încât aceștia să poată administra în mod eficient riscul spălării banilor, precum și al finanțării terorismului.

2015 a fost un an în care am consolidat relațiile deja existente cu **Curtea de Conturi a României**, în vederea facilitării dialogului dintre auditorii publici externi și auditorii financiari, cu **Asociația Auditorilor Interni din România, Institutul Național de Control Intern din România, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România, Institutul de Economie Mondială**.

Au existat însă și colaborări care ne-am fi dorit să fie mult mai benefice pentru membrii noștri. Aici vorbim de relația cu **Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF)**, anul 2015 aducând modificări în ceea ce privește condițiile de aprobare și avizare a auditorilor financiari care auditează entități autorizate, reglementate și supravegheate de către ASF.

O altă colaborare care ne-am fi dorit să aducă un plus de valoare pentru activitatea membrilor noștri a fost cea cu **Ministerul Fondurilor Europene**, având la bază experiența noastră în auditarea proiectelor finanțate din fonduri europene pentru perioada 2007 – 2013. Au fost purtate numeroase discuții cu reprezentanții MFE, cu privire la diferite subiecte, dintre care cele mai importante au fost: găsirea celor mai bune soluții în vederea corectării erorilor constatate pentru proiectele din perioada 2007 – 2013, necesitatea includerii cheltuielilor cu activitatea

de audit ca fiind obligatorii și eligibile, în cadrul fiecărui proiect, elaborarea caietelor de sarcini privind achizițiile pentru serviciile de audit și pentru a emite instrucțiuni în ceea ce privește formatul standard de contract de servicii de audit, a raportului auditorului și a listei de verificare aferente, sumarizarea principalelor etape și activități necesare în auditarea unei cereri de rambursare a cheltuielilor conform ISRS 4400, de la momentul obținerii contractului, până la momentul finalizării proiectului, cât și analiza privind numărul mediu de ore pentru misiunile de auditare a proiectelor finanțate din fonduri structurale.

Și în anul 2015 am organizat cursuri de pregătire profesională specializate pentru persoanele care auditează proiecte finanțate din fonduri europene. La aceste cursuri au participat 113 auditori financiari.

În 2015 am continuat relația bună de colaborare cu **Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România**, participând împreună la numeroase evenimente profesionale (mese rotunde, seminarii). Am găsit în colegii noștri de la CECCAR un partener valoros pentru promovarea profesiei noastre la nivel național.

De asemenea, în 2015 ne-am consolidat relația cu celelalte organisme profesionale la nivel național (CCF, UNPIR, ANEVAR), cu mediul universitar și ne-am făcut auzită vocea participând la peste 30 de evenimente organizate în plan intern.

Vizibilitate – pe plan intern

Folosim mai multe rețele pentru crearea capitalului relațional. De exemplu, la sfârșitul anului 2015 am creat un profil pe site-ul LinkedIn pentru interconectarea la nivel național și internațional cu specialiștii și organismele profesionale din domeniu, pentru identificarea de noi oportunități și evenimente de specialitate și, nu în ultimul rând, pentru creșterea vizibilității și relaționarea cu membri auditori.

CAFR vine în sprijinul membrilor săi și prin raportarea tuturor informațiilor relevante din plan internațional atât pe pagina web a instituției, www.cafr.ro, cât și prin transmiterea constantă de mesaje informative.

În anul 2015 a continuat editarea publicației electronice „**InfoAudit**”, care cuprinde știri, comunicate, noutăți legislative sau de reglementare a profesiei, informații de interes din domeniu sau din domenii conexe din țară și din străinătate; informări referitoare la activitatea internă și internațională a Camerei. Această publicație electronică este postată pe pagina web a CAFR și este transmisă prin e-mail tuturor membrilor și stagiatorilor care au adresă electronică.

În mediul online (pe site-ul LinkedIn, pe pagina web a CAFR) pot fi consultate o serie de studii și cercetări derulate de instituțiile internaționale de renume, la care CAFR este membru, cum ar fi:

- Chestionarele globale IFAC pentru Practiceni Mici și Mijlocii pentru anul 2015;
- Studiul realizat de FEE cu privire la auditul de conformitate în sectorul public. După prima lucrare de informații cu privire la auditul performanței, proiectul FEE „Implicarea în asigurarea sectorului public” a continuat cu a doua lucrare cu informații de referință legate de auditul de conformitate. Aceasta a fost o examinare a activităților entităților din sectorul public în conformitate cu legile relevante, regulamentele și autoritățile care guvernează aceste entități.
- Studiul realizat de FEE cu privire la viitorul raportării corporative. Ra-

portarea corporativă este un element esențial al responsabilității companiilor. Acest nou document FEE a propus idei pentru ca raportarea corporativă să evolueze într-un mod care să țină pasul cu realitatea economică în curs de dezvoltare și pentru a răspunde nevoilor unui public mai larg.

- ➔ Informații cu privire la platforma digitală adresată profesiei contabile lansată de Federația Internațională a Contabililor (IFAC): www.ifac.org/global-knowledge-gateway. Venind în sprijinul profesioniștilor existenți și aspiranți, acest portal asigură accesul permanent la resurse, știri, discuții și materiale, relevante la nivel global și ajută la crearea unei comunități globale de profesioniști contabili. Subiectele găzduite de Portalul IFAC de Cunoștințe Globale includ: raportarea afacerilor, etică, leadership financiar și dezvoltare financiară, guvernanta, managementul performanței și management financiar, managementul riscului și control intern, dezvoltare durabilă, audit și asigurare, gestiunea cabinetelor.

CAFR în mass-media

Începând cu luna septembrie 2015 am întărit comunicarea externă a Camerei Auditorilor Financiari din România, un efort continuu care a început deja să aducă rezultate concrete și care va fi continuat în anul 2016.

Fie că vorbim despre reflectarea lucrărilor Congresului Profesiei de Auditor Financiar, fie că vorbim despre Parteneriatul Instituțional cu Camera de Comerț și Industrie a României, activitatea CAFR a început să devină de interes pentru presa națională și locală, doar cele două evenimente prilejuind zeci de apariții în mass-media scrisă, audio, video și on-line. Am crescut interesul și numărul agențiilor de presă și al publicațiilor care au dedicat spațiu evenimentelor CAFR, printre acestea numărându-se: Agerpres, hotnews.ro, Ziarul Bursa, Evenimentul Zilei, wall-street.ro, economica.net, profit.ro.

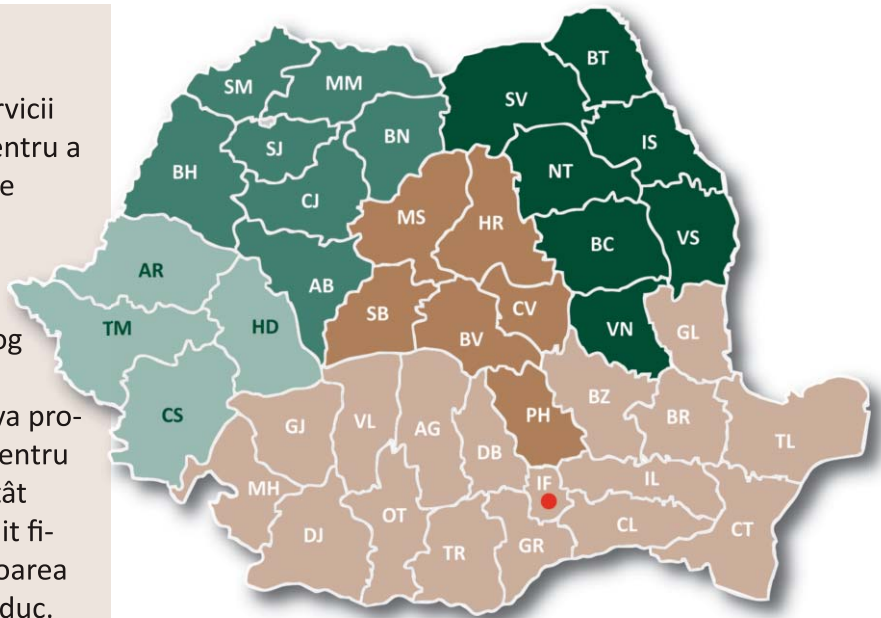
Pentru mass-media din Brașov, organizarea Congresului al IV-lea al Profesiei de Auditor Financiar din România a reprezentat evenimentul economic al momentului, fiind acoperit de toată presa locală. Încheierea parteneriatelor de promovare a Congresului cu Prefectura Brașov, cu Primăria Brașov și cu Consiliul Județean Brașov ne-au asigurat atât promovarea prin canalele instituționale ale celor 3 entități, cât și prezența în toată mass-media relevantă din județ.

În 2016 vom continua să promovăm Camera Auditorilor Financiari din România și rolul ei în mass-media centrală și locală, având în vedere că în 2015, acesta s-a dovedit un demers de succes atât prin faptul că publicul a cunoscut mai bine activitatea CAFR, cât și prin importanța sporită pe care instituțiile cheie din România au acordat-o CAFR, având în vedere componenta crescută de comunicare instituțională a Camerei.

Vizibilitate – prin reprezentanțele CAFR

Până în 2015 activitatea reprezentanțelor CAFR a fost orientată în principal spre servicii dedicate membrilor CAFR, pentru a le facilita accesul la activitățile curente derulate de Cameră. Va trebui ca în perioada următoare reprezentanțele CAFR să construiască un dialog activ cu mediul de afaceri din teritoriu pentru a promova profesia de auditor financiar și pentru a face cunoscute mai bine, atât necesitatea serviciilor de audit financiar, cât și utilitatea și valoarea adăugată pe care acestea o aduc.

Iași

- Prima reprezentanță a CAFR, deschisă în 2011, dedicată membrilor din zona Nord-Est (Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui, Vrancea)

Brașov

- Cea de a doua reprezentanță a CAFR, deschisă în 2012, care deservește auditorii din județele Brașov, Covasna, Harghita, Mureș, Prahova și Sibiu

Cluj-Napoca

- A fost deschisă în anul 2014 și este dedicată membrilor din județele Alba, Bistrița Năsăud, Bihor, Cluj, Maramureș, Sălaj, Satu Mare

Timișoara

- Cea mai nouă reprezentanță a CAFR, deschisă în 2015 pentru auditorii financiari din județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș

Publicația „Audit Financiar” a împlinit 13 ani de apariție neîntreruptă. Calitatea revistei a fost recunoscută de mediul academic românesc și din străinătate. Articolele publicate în anul 2015 au fost incluse în patru baze de date internaționale – Cabell’s, Ebsco, ProQuest și Ulrich’s, ceea ce îi asigură o bună vizibilitate în mediul profesional și în cel academic din țară și din străinătate.

Începând cu anul 2015 editarea revistei „Audit Financiar” s-a făcut în format bilingv, română și engleză, varianta electronică fiind postată cu acces gratuit pe pagina web a revistei www.revista.cafr.ro.

Date statistice:

- ➔ 71 de articole de cercetare științifică în principal din domeniul auditului și al raportărilor financiare, dar și din domenii conexe, precum contabilitate, guvernanta corporativă, analiză financiară, informatică aplicată în profesie etc.
- ➔ 122 de autori români și străini, atât din mediul universitar, cât și practicieni.

Practici de Audit

În anul 2015 am continuat editarea revistei cu apariție trimestrială „Practici de Audit”.

Comparativ cu revista „Audit Financiar”, axată mai mult pe cercetarea academică și studiile științifice, revista „Practici de Audit” cuprinde studii de caz, comentarii, consultanță, exemple de bune practici din țară și din străinătate, răspunsuri la probleme ridicate de cititori, alte informații utile din domeniu, din țară și din străinătate.

Revista a cuprins editoriale, interviuri cu personalități ale profesiei din țară și din străinătate, rubrici precum „Idei, sugestii, experiențe”, „Provocări și tendințe internaționale”, „Pregătire profesională”, „Juridic”.

Mai multe informații: revista@cafr.ro

Vizibilitate – pe plan internațional

Relația cu Federația Internațională a Contabililor (IFAC) în anul 2015

În calitate de membru cu drepturi depline al Federației Internaționale a Contabililor, reprezentanții Consiliului Camerei Auditorilor Financiari din România au participat și au susținut interesele dezvoltării organismului profesional prin creșterea calității activității desfășurate de membrii săi și a interesului public față de auditul statutar.

La propunerea Comitetului de nominalizare din cadrul IFAC și cu aprobarea Consiliului IFAC, începând cu 1 ianuarie 2016, dr. Clemente Kiss, vicepreședinte al Consiliului CAFR, a fost ales membru al Comitetului pentru Dezvoltarea Organizațiilor Profesionale Contabile/Professional Accountancy Organization Development Committee (PAODC) din cadrul IFAC, pentru o perioadă de trei ani. PAODC are rolul de a sprijini organizațiile profesionale - membre ale IFAC, precum și pe cele care aspiră la statutul de membru IFAC, asigură informări specifice activității profesiei contabile pentru organizațiile membre pe plan internațional, coordonează și facilitează schimbul de informații relevante și exemple de bune practici între organizațiile profesionale contabile.

Federația Europeană a Contabililor (FEE)

CAFR, în calitate de membru FEE, a participat în 2015 la numeroase întâlniri de lucru care s-au concentrat asupra unor aspecte legate de rotația auditorilor în cadrul misiunilor de audit statutar, înțelegerea rolului și responsabilităților auditorului și modul în care acestea sunt afectate de procesele companiilor, securitatea cibernetică, sporirea compatibilității și coerenței, respectarea și responsabilitatea în cadrul raportării financiare, serviciile nonfinanciare, comitetele de audit, utilizarea de către auditori a lucrărilor specialiștilor, indicatorii de calitate ai auditului, raportarea corporativă,

calificările auditorului și ce trebuie să se schimbe în viitor, contribuția auditului la uniunea piețelor de capital, etică și combaterea spălării banilor, structura Codului de Etică pentru Contabilii Profesioniști, măsuri de protecție ale auditorului, asocierea de lungă durată, îndeplinirea așteptărilor viitoare ale competențelor profesionale.

CAFR a participat la întâlnirile Grupului de lucru Audit și Asigurare, Etică și Politică fiscală, în cadrul cărora s-au discutat cele mai importante aspecte legate de implementarea Directivei 2014/56/UE de modificare a Directivei 2006/43/CE și a Regulamentului 2014/537/UE, precum și aspecte legate de etica profesională și dezvoltarea educațională.

Prin rapoartele de țară, CAFR a prezentat evoluțiile înregistrate în dezvoltarea profesională și în asimilarea în legislația din România a reglementărilor Europene.

Aderarea CAFR la proiectul Common Content

Proiectul Common Content este deschis organismelor contabile care împărtășesc viziunea, misiunea, valorile și obiectivele Proiectului și au îndeplinit cerințele pentru aderare, în special în privința satisfacerii regulilor de conținut comune pentru calificările profesionale acordate de aceste organisme.

Proiectul Common Content favorizează schimbul transfrontalier de opinii ale celor implicați în educația și formarea auditorilor în UE și în întreaga lume – inclusiv universitari, profesioniști, organisme profesionale și de reglementare – cu privire la aspecte cum ar fi programe educaționale și cursuri, examene și formare. O astfel de eco-fertilizare ajută la îmbunătățirea calității educației auditorilor pe o bază la nivelul UE și la nivel mondial, în beneficiul tuturor părților interesate.

Hans van Damme, președintele Steering Group, organismul ce guvernează Proiectul Common Content Project, a notat: „*Îi urăm bun venit CAFR, care reprezintă un organism respectat la nivel national în România și international, ca cel mai nou membru asociat al Proiectului nostru și ca primul membru din Europa de Sud-Est, care se alătură Proiectului nostru.*”

Avantajul acceptării CAFR ca membru cu drepturi depline este, pe lângă faptul că va duce la creșterea calității serviciilor prestate de auditori, prin alinierea la cele mai bune practici recunoscute cel puțin la nivel european, acela că un auditor financiar membru al CAFR va putea obține dreptul de practică în oricare din celelalte țări membre mult mai ușor decât până acum, doar prin susținerea unor examene de diferențe care se vor axa pe specificitățile țării respective (cum ar fi legislație națională, fiscalitate sau altele similare) și prin demonstrarea unei minime experiențe practice cerute. Concret, obținerea titlului de membru presupune în prima etapă analiza de către CAFR a sistemului de admitere în profesie, a celui de pregătire a stagiarii și a celui de pregătire profesională continuă a membrilor, alinierea la cerințele impuse de Common Content și autoevaluarea gradului în care aceste cerințe sunt îndeplinite. Ulterior, în urma unei revizuirii făcute de unul sau două dintre celelalte organisme membre se va decide dacă se obține titlul de membru cu drepturi depline. Această etapă finală estimăm a fi derulată în termen de maxim doi ani. Asocierea cu Common Content va presupune adaptarea curriculei de învățământ, modificări ale examenelor de obținere a calității de auditor financiar, revizuirea sistemului de practică efectuată de stagiarii CAFR.

Banca Mondială

„Drumul spre Europa: Programul de Reformă a Contabilității și Consolidare Instituțională (REPARIS)” – finanțat de Uniunea Europeană este un program regional care vizează crearea unui mediu de politici transparente și a unui cadru instituțional eficace pentru raportarea corporativă în Europa Centrală și de Sud-Est.

REPARIS a demarat procesul de introducere și de punere în aplicare în mod eficient a elementelor relevante ale acquis-ului comunitar, cu scopul de a contribui la investițiile străine directe și de portofoliu, la promovarea evoluțiilor financiare din sectorul privat, la îmbunătățirea mediului de afaceri și a climatului investițional, precum și la facilitarea armonizării legislațiilor naționale din domeniu cu cele ale Uniunii Europene.

În 2015, CAFR a participat la evenimentele organizate de Banca Mondială, care a continuat inițiativa „Audit Training of Trainers” (Audit ToT), ca parte a programului UE – REPARIS. Scopul acestor evenimente este de a dezvolta capacitatea profesiei de audit de înaltă calitate, prin intermediul unor activități de dezvoltare profesională. Atelierele din cadrul programului s-au concentrat în special pe necesi-

tățile și provocările la care trebuie să răspundă Practicienii Mici și Mijlocii (PMM) pentru punerea în aplicare a Standardelor Internaționale de Audit.

Comisia Europeană

CAFR a participat în 2015 la două evenimente importante organizate de Comisia Europeană:

- **Workshop-ul organizat de QED pe tema Prevenirea Spălării Banilor în Uniunea Europeană**

Seminarul a pus accent pe principalele modificări aduse de Directiva Europeană 2015/849/EU privind combaterea spălării banilor și cele mai importante elemente care trebuie transpuse în legislația națională, ținând cont de Directivă.

- **Conferința cu tema „Învățăm din eșecuri – Falimentul, a doua șansă pentru întreprinzătorii onești”**

Discuțiile din cadrul Conferinței au subliniat importanța celei de a doua șanse ca element-cheie de îmbunătățire a mediului antreprenorial onest în UE; rolul sistemului educațional în pregătirea întreprinzătorilor pentru a face față falimentului și a profita de a doua șansă pe care o oferă reglementarea aspectelor legate de realizările în domeniul legislativ referitor la faliment în statele membre ale UE; importanța comunicării reciproce și a schimbului de experiență; calea și modalitățile de prevenire a stresului pre și post faliment etc.

Proiectul QAN (Quality Assurance Network)

În cadrul Forumului Strategic pentru Profesia Contabilă, CAFR a propus crearea QAN. Obiectivul principal al QAN este de a crea o inițiativă rentabilă și de sine stătătoare pentru a consolida practicile de monitorizare de audit, cu accent prioritar pe politici, proceduri, metodologii, precum și pe conținutul și structura documentelor de lucru.

Principalele componente ale QAN sunt:

- ➔ O rețea de sine stătătoare, sprijinită de o platformă de social media, pentru a permite schimburile informale pe probleme de actualitate legate de monitorizarea auditului.
- ➔ O serie de întâlniri „atelier” concentrate în 2016 și 2017, găzduite prin rotație și deschise personalului din domeniul controlului de audit al organismelor participante. Primul eveniment de această natură va avea loc în decursul lunii februarie 2016 la București, în organizarea CAFR și ACAP Moldova.

Controlul calității

Creăm valoare prin calitate

Adrian Popescu este auditor financiar din 2008, cu o experiență de peste 14 ani în cadrul CAFR și conduce Departamentul de monitorizare și competență profesională din anul 2014.

„Sunt bucuros să lucrez cu o echipă tânără, bine pregătită și sper să aduc o abordare dinamică și proaspătă în organizarea inspecțiilor de calitate. Din păcate, după atâția ani în cadrul CAFR remarc că încă întâlnim în practică auditori care tratează cu lejeritate misiunile de audit și încă nu au întocmit dosare de lucru suficient documentate.

În multe alte cazuri găsim exemple în care activitatea de audit ar trebui să fie mult mai puternică, în special în zona raționamentului profesional. Acum, mai mult ca oricând, este important ca profesia noastră să continue să demonstreze cele mai înalte standarde de calitate în audit. Acesta este și motivul pentru care, începând cu anul 2016, vom trece într-o nouă etapă de abordare a inspecțiilor de calitate, de la punerea accentului pe gradul de suficiență al probelor de audit la verificarea cu precădere a gradului de adecvare a acestora”.

„Calitatea nu este niciodată un accident, este întotdeauna rezultatul unui efort de inteligență”

– John Ruskin

Departamentul de Monitorizare și Competență Profesională (DMCP) este structura specializată a CAFR, care efectuează revizuirile pentru asigurarea calității activității de audit financiar, precum și a altor activități și servicii profesionale desfășurate de auditorii financiari, persoane fizice și firme de audit, potrivit legii.

În anul 2015 au fost cuprinse în revizuirile de calitate misiuni de audit financiar, alte activități și servicii profesionale desfășurate de către 308 auditori financiari, din care 102 auditori persoane juridice și 206 auditori persoane fizice. Numărul de auditori inspectați anual a scăzut față de anii precedenți.

Acest lucru se datorează alocării unui număr mai mare de ore verificărilor de calitate, tinzând la o medie de 2 zile pentru o verificare la un membru CAFR care nu a auditat entități de interes public și între 2 și 5 zile la un

membru care a auditat entități de interes public.

Din totalul misiunilor inspectate, DMCP a verificat 44 de misiuni de audit financiar, 164 de misiuni de audit statutar, 36 de misiuni de audit statutar la entități de interes public și 92 de misiuni care au cuprins proceduri convenite, misiuni de asigurare, revizuire și audit intern.

2015 este primul an în care inspecțiile de calitate pentru misiunile de audit statutar derulate de auditorii financiari la entitățile de interes public, au fost desfășurate de către CAFR, cu participarea în calitate de observator a inspectorilor din cadrul organismului de supraveghere a activității de audit statutar (CSIPPC). CSIPPC nu a identificat probleme majore privind modul de derulare a inspecțiilor de calitate, apreciind munca inspectorilor CAFR. Totuși, o recomandare esențială a CSIPPC este aceea de a aborda, pe viitor, inspecțiile de calitate, prin raportare la raționamentul profesional al auditorului financiar.

Constatările și rezultatele inspecțiilor de calitate efectuate în anul 2015

În anul 2015 nu am identificat probleme majore în ceea ce privește calitatea activității de audit statutar.

Observăm că în această perioadă ponderea auditorilor financiari care au obținut calificativul A a scăzut de la 75% în 2014, la 50% în 2015. Motivația acestor schimbări se

datorează structurii auditorilor financiari care au fost inspecțiați în 2015, raportat la 2014. Astfel, dacă în anul 2014 au fost inspecțiate firmele mari de audit, sau auditori financiari care nu se aflau la prima inspecție de calitate, în anul 2015 am verificat auditori cu un grad mai redus de activitate, o bună parte dintre ei aflându-se la prima inspecție de calitate.

Calificativ	Total an 2013		Total an 2014		Total an 2015	
	Număr auditori PF și PJ	%	Număr auditori PF și PJ	%	Număr auditori PF și PJ	%
A	223	49%	308	75%	157	50%
B	131	29%	48	12%	77	25%
C	34	7%	17	4%	45	15%
D	6	1%	4	1%	15	5%
Subtotal	394	87%	377	92%	294	95%
Fără calificativ	60	13%	33	8%	14	5%
Total	454	100%	410	100%	308	100%

Aspecte pozitive identificate în urma inspecțiilor de calitate derulate de DMCP în 2015

➔ O creștere a calității activității desfășurate de firmele de audit care lucrează cu echipe de audit mai numeroase și care dețin abilități, competențe și experiență relevantă în domeniul auditului.

➔ O preocupare sporită a auditorilor financiari de respectare a prevederilor Codului Etic al Profesioniștilor Contabili, echipele din cadrul DMCP identificând în mult mai puține cazuri, față de anii precedenți, situații de amenințări la adresa independenței auditorului față de clientul de audit. În majoritatea cazurilor auditorii financiari au adoptat și au implementat măsuri de siguranță care au condus la reducerea amenințărilor la un nivel acceptabil.

➔ O preocupare sporită a auditorilor financiari pentru respectarea prevederilor din Standardele Internaționale de Audit (ISA) în ceea ce privește revizuirea activității desfășurate, constatându-se creșterea semnificativă a numărului misiunilor de audit ce au fost revizuite „la cald”, înainte de emiterea opiniei/raportului de audit, fie de auditori cu experiență relevantă din cadrul firmelor de audit, fie de către auditori independenți, din

afara firmei, în baza unor contracte de colaborare.

➔ Preocuparea mai multor firme de audit de promovare a imaginii și consolidare a brandului. Unele firme au adoptat o politică de extindere în teritoriu, creând o infrastructură la nivel național prin deschiderea unor puncte de lucru/birouri în cele mai importante orașe din România. Odată cu consolidarea imaginii firmei, această dezvoltare a condus și la eficientizarea costurilor la nivelul firmei de audit. Alte firme s-au afiliat la rețele internaționale de audit, consultanță și servicii contabile, beneficiind astfel de know-how-ul acestora, dar și de acces la programe mai performante de pregătire profesională. Totodată, această afiliere conduce și la posibilitatea extinderii portofoliului de clienți atât la nivel național, cât și internațional.

➔ Atragerea în echipa de audit a mai multor categorii de specialiști recunoscuți național și internațional: actuari, auditori IT, juriști, evaluatori, experți achiziții publice, manageri proiect etc.

Aspecte identificate în anul 2015, mai puțin favorabile, care ne determină să stabilim riscurile existente pentru perioada următoare

➔ O scădere a calității activității întâlnită la auditorii financiari care lucrează în echipe mici de audit (1-2 persoane). Tot la această categorie de auditori s-a constatat faptul că portofoliul de clienți de audit are un trend descrescător de la un an la altul, din acest motiv remarcându-se tendința acestora de a contracta servicii de audit la onorarii mult sub media pieței.

➔ Prestarea unor servicii de audit în condiții de respectare parțială a Standardelor Internaționale de Audit (ISA). La auditorii financiari care au obținut rezultate slabe în urma

controalelor de calitate, s-a constatat că nu foloseau proceduri de lucru unitare și standardizate, conforme în totalitate cu ISA, bazându-se mai mult pe experiența dobândită în alte domenii de activitate (activități desfășurate în calitate de experți contabili, consultanți fiscali etc.), pe raționament profesional superficial și de moment.

➔ Preocuparea mai multor auditori financiari inspecțiați de a crea cantitativ un număr mare de probe de audit care ulterior s-au dovedit neadecvate din punct de vedere calitativ. Acest lucru se poate datora și faptu-

lui că, în ultimii ani, obiectivele de control ale DMCP au pus mai mult accent pe gradul de suficiență al probelor de audit. Începând cu anul 2016, DMCP va înclina balanța mai mult în favoarea testării gradului de adecvare al probelor de audit.

➔ O preocupare redusă a auditorilor financiari în implementarea și utilizarea unor proceduri cu privire la revizuirea „la rece” a dosarelor de audit. S-a putut constata totuși că firmele mari de audit, în special multinaționalele, folosesc un astfel de sistem implementat.

Evoluția onorariului mediu orar în funcție de diferite tipuri de activități

Echipele de inspecție au continuat în anul 2015 să verifice modul de stabilire și alocare de către auditorii financiari a bugetului de timp necesar desfășurării în condiții de calitate a misiunilor de audit financiar/audit statutar. Situația ono-

rariilor calculate pe baza datelor declarate de auditorii financiari, pentru misiunile de audit financiar selectate pentru inspecțiile din 2015, se prezintă conform tabelului:

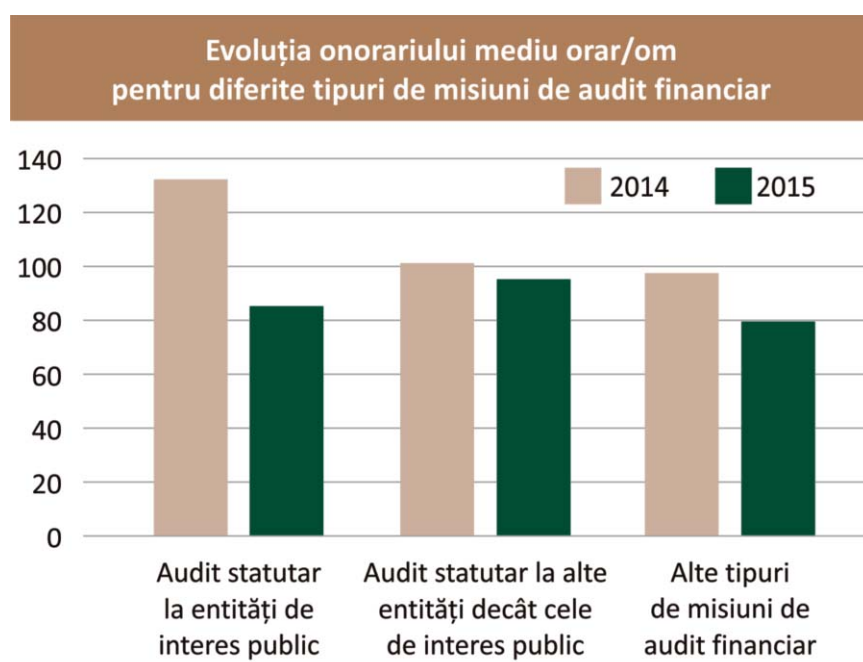
TIP ACTIVITATE	2014*			2015**		
	Onorariu mediu lei/oră-om (PF și PJ)	Onorariu mediu lei/oră-om, PF	Onorariu mediu lei/oră-om, PJ	Onorariu mediu lei/oră-om (PF și PJ)	Onorariu mediu lei/oră-om, PF	Onorariu mediu lei/oră-om, PJ
Audit statutar la entități de interes public	133	85	141	85	80	86
Audit statutar la alte entități decât cele de interes public	102	84	113	96	84	109
Alte tipuri de misiuni de audit financiar	99	76	115	79	72	91

* Inspecții derulate în 2014 pentru activitatea din 2013;

** Inspecții derulate în 2015 pentru activitatea din 2014

Tendința onorariului mediu pentru anul 2015 a fost de scădere, pentru toate tipurile de misiuni de audit financiar. Acest lucru se datorează pe de o parte evoluției mediului economic, dar și structurii auditorilor financiari care au făcut obiectul inspecțiilor de calitate în 2015. Astfel, comparativ cu anul 2014, când a fost verificat un număr mai mare de auditori, dintre care majoritatea erau auditori din primul eșalon, raportat la cifra de afaceri, și nu se aflau la prima inspecție de calitate, în anul 2015, verificarea auditorilor cu un volum mai mic de activitate a dus la modificarea valorii onorariului mediu, pentru toate tipurile de misiuni de audit: audit statutar la entitățile de interes public, audit statutar la alte entități decât cele de interes public, alte tipuri de misiuni de audit. În urma inspecțiilor de ca-

litate efectuate de DMCP, în anul calendaristic 2015, asupra misiunilor de audit efectuate de membrii CAFR, a rezultat un nivel mediu al onorariului orar în valoare de 91 lei/oră.

Începând cu anul 2015 am modificat formatul raportului anual de activitate, pentru a furniza informații mai detaliate care să permită identificarea unor elemente de risc în activitatea derulată de membrii Camerei. Modificarea permite delimitarea misiunilor și onorariilor ce intră sub supravegherea CSIPPC.

Misiuni declarate de firmele de audit, pentru anul 2015

4086	Audit statutar la alte entități decât cele de interes public
2575	Proceduri convenite
1138	Audit financiar (alte misiuni decât cele de audit statutar)
620	Audit statutar la entități de interes public
270	Audit intern
153	Misiuni de revizuire - ISRE 2400
140	Alte tipuri de misiuni (misiuni de asigurare, servicii conexe, situații financiare simplificate)

Misiuni declarate de auditorii financiari, persoane fizice, pentru anul 2015

1014	Proceduri convenite
551	Audit statutar la alte entități decât cele de interes public
250	Audit financiar (alte misiuni decât cele de audit statutar)
133	Audit intern
71	Misiuni de asigurare
66	Alte tipuri de misiuni (misiuni de revizuire, servicii conexe, audit cu scop special)
63	Audit statutar la entități de interes public

Relativitatea se aplică la fizică, nu la etică

Albert Einstein

Analizăm calitatea atât prin prisma inspecțiilor derulate de DMCP, cât și prin implementarea unui sistem eficace de investigații și disciplină pentru membrii noștri.

Toți auditorii financiari, membri ai Camerei, au obligația să cunoască și să respecte toate prevederile Codului etic al profesioniștilor contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili al IFAC („Codul etic”), ale Standardelor Internaționale de Audit emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Audit și Asigurare al IFAC și adoptate integral de Cameră și toate reglementările, hotărârile, normele emise de Cameră și să își asume consecințele nerespectării acestora.

În cadrul sistemului de investigație și disciplină, auditorii financiari, membri ai Camerei, au obligația să coopereze pentru buna și corecta derulare a procedurii disciplinare și să răspundă prompt tuturor comunicărilor primite de la Cameră pe această temă.

Inițierea unei proceduri disciplinare are drept scop principal menținerea unui sistem pro-activ pentru interesul public, identificarea într-un stadiu incipient a unei conduite îngrijorătoare a membrilor Camerei și oferirea unei asigurări suplimentare părților interesate externe cu privire la preocuparea activă a Camerei de protejare a interesului public.

Activitățile derulate în cadrul sistemului de investigație și disciplină aplicabile exclusiv membrilor Camerei sunt desfășurate prin Consiliul Camerei și Departamentul de etică, conduită profesională și investigații (DECPI).

În anul 2015, DECPI a investigat 6 cauze disciplinare referitoare la etica și conduita profesională a membrilor Camerei Auditorilor Financiari din România, cu privire la următoarele aspecte:

- respectarea cerințelor de etică în cadrul proiectelor finanțate din fonduri europene;

- eligibilitatea unor cheltuieli în cadrul unui proiect finanțat din fonduri europene, sesizarea fiind făcută de beneficiarul fondurilor împotriva auditorului financiar;
- comportamentul auditorului financiar în etapa de negociere și de încheiere a contractului de audit pentru auditarea situațiilor financiare ale unei entități de interes public;
- conținutul Raportului de audit, în cadrul unei misiuni de auditare a unui proiect finanțat din fonduri europene.

Dosarele investigate au fost supuse analizei Consiliului Camerei, care a dispus nesanționarea auditorilor ce au făcut obiectul investigațiilor disciplinare.

Sanționarea disciplinară a auditorilor care nu și-au îndeplinit obligațiile față de CAFR

În 2015 au fost sancționate cu „avertisment scris” 256 persoane fizice și 19 persoane juridice, membri ai CAFR, care nu și-au îndeplinit, timp de 3 sau 2 ani consecutiv, obligațiile stabilite de reglementările în vigoare. Sancțiunile aplicate în 2015, ca urmare a nerespectării obligațiilor față de CAFR, vin după alte sancțiuni asemănătoare aplicate în anul 2013, când au fost sancționați cu „retragerea calității de membru” 98 de persoane fizice și cu „avertisment scris” 160 de auditori financiari. Este o situație de normalitate, întrucât apartenența la o profesie, la o colectivitate activă, presupune o serie de drepturi, dar și de obligații a căror realizare asigură funcționalitatea sistemului.

Mai multe informații:

www.cafr.ro

Educație profesională

Pricipala misiune a CAFR este de a construi pe o bază solidă identitatea și recunoașterea publică a profesiei de auditor financiar din România. Acest lucru pornește de la educație. Din punctul nostru de vedere, educația se desfășoară pe două paliere:

- ☞ Accesul la profesia de auditor financiar;
- ☞ Menținerea calității de auditor financiar.

Anul 2015 a fost marcat de schimbări în modalitatea de acces la profesie. Aceste decizii au fost luate pentru creșterea recunoașterii calității de auditor financiar obținute în România. Numărul de sesiuni de examinare a scăzut, s-au modificat bibliografia și modul de examinare, cerințele pentru cursurile online etc.

De asemenea, în 2015, pe lângă cursurile anuale obligatorii, am organizat peste 20 cursuri de pregătire profesională gratuite pentru membrii noștri.

Accesul la profesia de auditor financiar

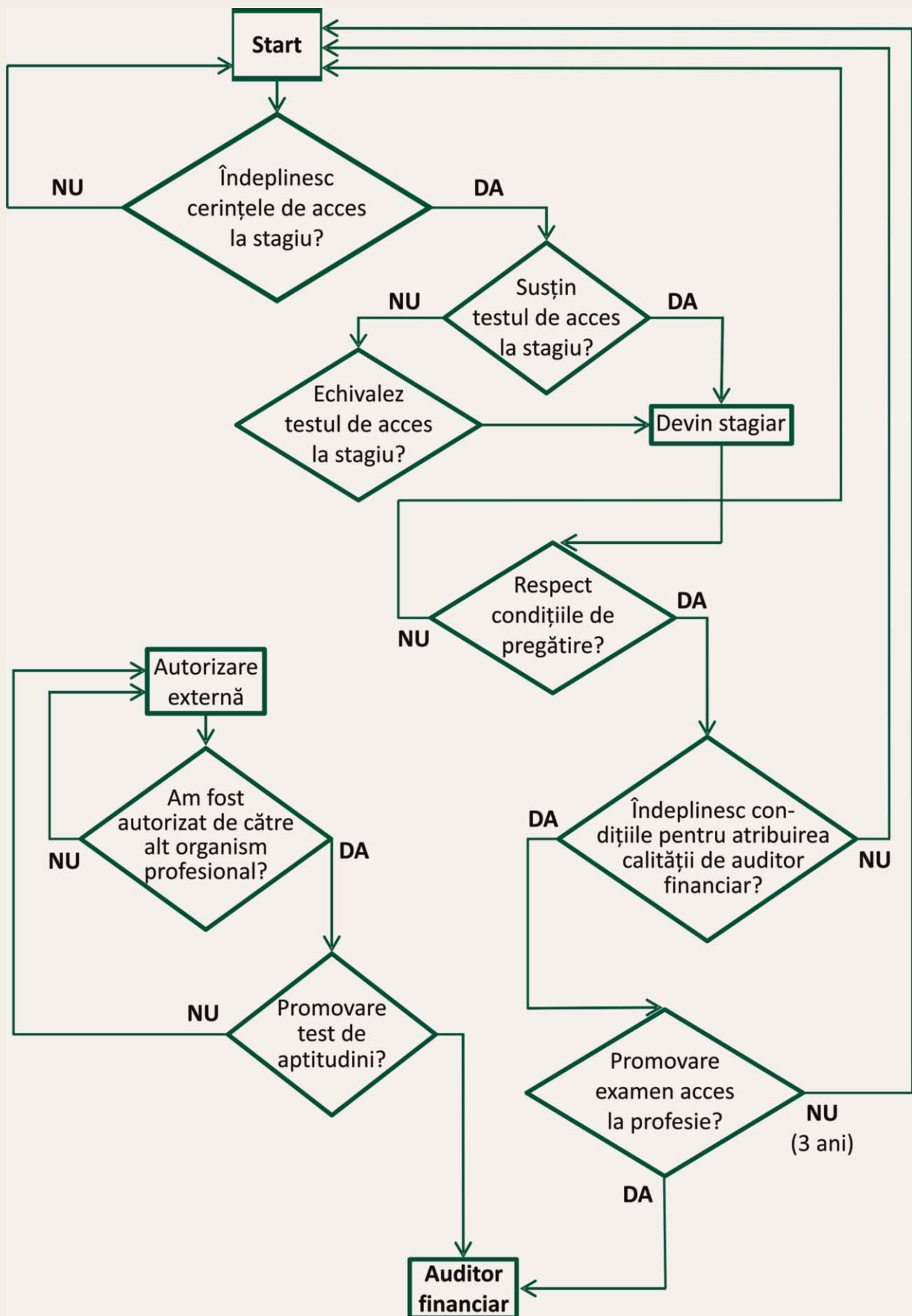
De unde mă informez?

Cadrul legal pentru atribuirea calității de auditor financiar este Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, cu modificările și completările ulterioare, coroborată cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 90/2008 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și Regulamentul de organizare și funcționare a Camerei Auditorilor Financiar din România, legislația CAFR referitoare la stagiul, examene și cursuri, pagina web a CAFR.

Mai multe informații:

www.cafr.ro, invatamant.admitere@cafr.ro

Accesul la profesia de auditor financiar

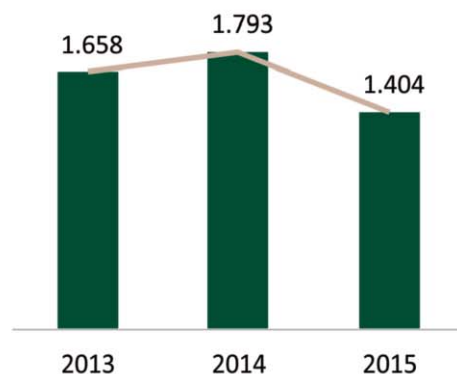
Accesul la profesia de auditor financiar

Datele cheie privind accesul la profesia de auditor financiar în 2015 sunt prezentate în tabelul alăturat:

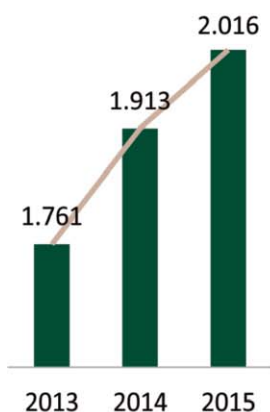
Categorii	2013	2014	2015
Stagiari declarați admiși la testul de verificare a cunoștințelor în domeniul financiar-contabil	210	178	84
Stagiari care au echivalat testul de acces cu un program de master	115	90	89
Stagiari care au echivalat testul de acces la stagiul cu titlul științific de doctor în domeniul „Contabilitate”	22	20	8
Stagiari care efectuează în paralel și stagiul la CECCAR	93	108	76
Membri ACCA	8	14	17
Persoane din cadrul Curții de Conturi a României, care au calificarea de auditor public extern		166	4

În anul 2015 numărul de stagiari noi a scăzut. Testul de acces la stagiul a fost organizat o singură dată, în luna martie. Datorită faptului că strategia CAFR este de menținere a calității calificării de auditor financiar, în 2015 a început un proces de modificare a modului de desfășurare a examenelor. Referitor la testul de acces la stagiul, candidații au avut o bibliografie nouă și subiecte diferite față de cele din anii precedenți. Aceste lucruri au dus la un procent de promovare a examenului de aproximativ 46%. Pentru a veni în întâmpinarea necesităților candidaților, ne propunem editarea unor cărți cu exemple rezolvate.

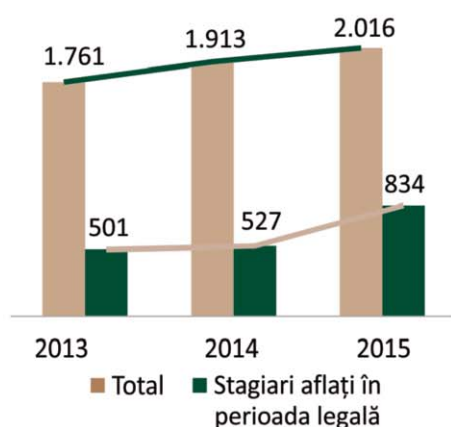
Evoluția prezenței la cursurile obligatorii - stagiari

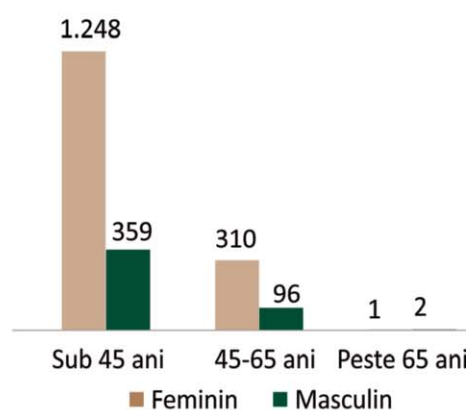
Evoluția numărului de stagiari

Evoluția numărului de stagiari aflați în perioada legală

Diversitatea stagiatorilor în anul 2015

Creșterea numărului de stagiaari a fost determinată de un procent mai mic de reușită la examenul de competență profesională.

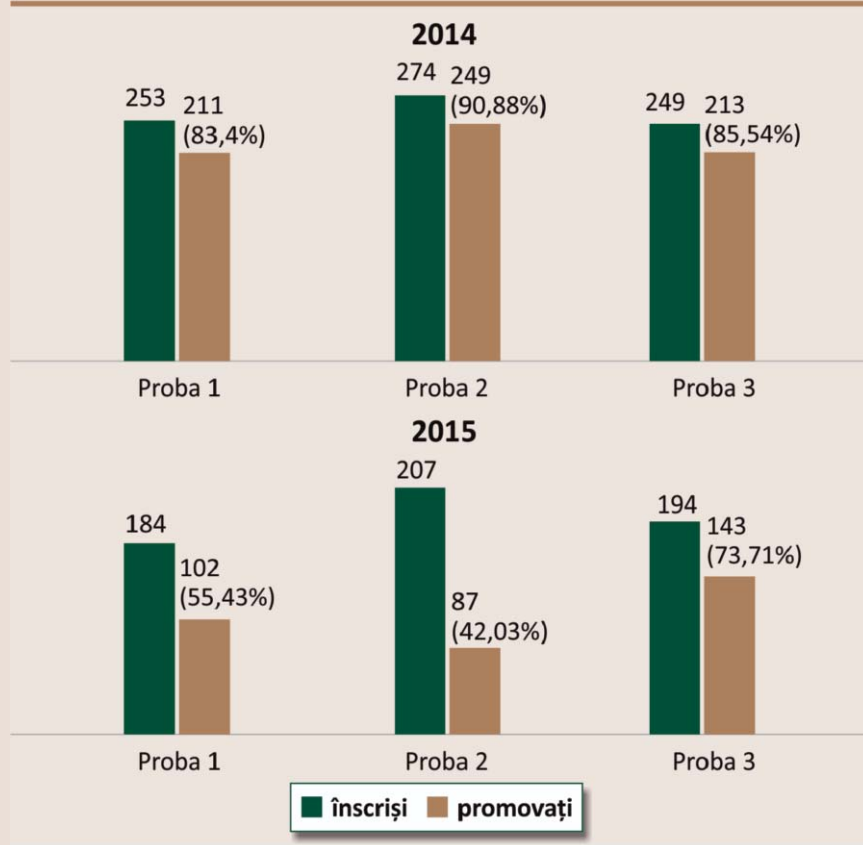
Condiții ce trebuie îndeplinite de stagiaari:

- ➔ înscrierea în anul I de stagiu;
- ➔ completarea caietelor de practică;
- ➔ desfășurarea practicii în domeniul financiar-contabil și de audit;
- ➔ verificarea activității de audit desfășurate de stagiaari, de către îndrumătorii de stagiu;
- ➔ îndeplinirea cerințelor de pregătire profesională continuă prin participarea la cursurile obligatorii.

În anul 2015 cei mai mulți stagiaari din anii II și III au optat pentru cursuri online. Platforma de cursuri poate fi accesată și ulterior datei de finalizare a cursului timp de 1 an. Numărul stagiarilor din anul I a fost mult mai mic decât cel aferent anului 2014. Deși sunt obligați să participe la cursuri desfășurate în sistem clasic, numărul lor mai mic a influențat negativ prezența la cursurile obligatorii în 2015 comparativ cu anii precedenți.

Date cheie privind atribuirea calității de auditor financiar

Categorii	2013	2014	2015
Stagiaari care au promovat examenul de competență profesională	249	194	49
Persoane care au fost autorizate de alte organisme din străinătate și care au promovat testul de aptitudini	52	44	29

Potrivit prevederilor Camerei, pe parcursul anului 2015 s-a organizat o singură sesiune a examenului de competență profesională pentru atribuirea calității de auditor financiar (în luna noiembrie). Acest fapt a condus la scăderea numărului de candidați în anul 2015. În sesiunea noiembrie 2015 s-au înscris 284 de persoane (la diferite probe), din care 49 au promovat toate cele trei probe pentru a deveni auditor. Procentul redus de promovabilitate a fost determinat de schimbarea bibliografiei, a modului de organizare a examenului și a tipurilor de subiecte.

Dezvoltarea și menținerea competențelor profesionale

Strategia actualului Consiliu CAFR privind dezvoltarea programelor de pregătire profesională continuă, pe care le punem la dispoziția membrilor noștri, are la bază trei componente: calitate, conștientizarea necesității participării la programele de pregătire continuă și profesionalism.

În primul rând, ne propunem să conturăm programe de pregătire profesională cu un nivel potrivit de educație și pregătire pentru a oferi baza necesară pentru dobândirea cunoștințelor, aptitudinilor și însușirea normelor de etică profesională, în vederea dobândirii calității de auditor profesionist. Cunoștințele din prezent își pot pierde caracterul actual pe parcursul carierei. De aceea, o învățare „la suprafață” a diferitelor teme nu mai dă rezultate favorabile pe termen lung. Aptitudinile intelectuale necesare includ înțelegere, aplicare, analiză și evaluare. La fel de importantă este dezvoltarea capacității de a identifica problemele, de a ști care sunt cerințele necesare pentru a identifica și a rezolva aceste probleme și de a ști cum pot fi obținute informațiile necesare. Obligația de a învăța pe tot parcursul vieții este mult mai importantă decât orice cunoștință.

Învățarea pe tot parcursul vieții este o aptitudine ce trebuie dobândită, o atitudine a minții ce trebuie dezvoltată și spre această tendință dorim să dezvoltăm actualele programe de pregătire profesională la nivelul Camerei Auditorilor Financiari din România.

Programele de pregătire profesională asigurate de CAFR se desfășoară atât în sistemul clasic, în săli de curs, cât și în sistem e-learning și presupun, pe lângă identificarea nevoilor de pregătire profesională, stabilirea planului anual de învățământ obligatoriu și monitorizarea îndeplinirii cerințelor

de pregătire profesională de către auditorii financiari. Când aceste cerințe nu sunt respectate, se aplică anumite sancțiuni.

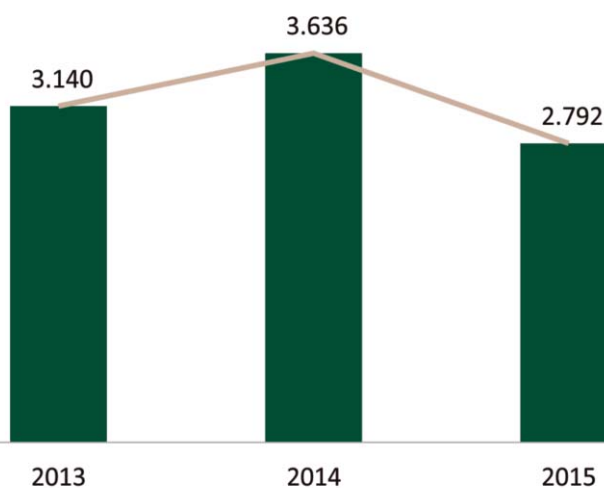
Pregătirea profesională continuă are un caracter obligatoriu pentru toți membrii Camerei, auditori financiari, și constă în efectuarea a 40 de ore anual – 20 structurate și 20 nestructurate.

Cursurile în sistem clasic au fost organizate la București, Iași, Cluj-Napoca, Timișoara, Brașov, Pitești și Constanța. Acestea au fost susținute de cei mai bine pregătiți lectori în domeniu și au dispus de cele mai bune metode de predare.

2.792 de auditori financiari (60,37% din numărul total de membri) și-au îndeplinit obligația pregătirii profesionale continue (1.638 în sistem clasic, 1.012 în sistem e-learning și 142 prin echivalare).

Numărul auditorilor care au participat la cursurile în sistem clasic este aproximativ egal cu cel din anul 2014.

Evoluția prezenței la cursurile obligatorii - auditori

Alte cursuri organizate de CAFR în anul 2015

Curs	Număr participanți
Cursul pentru auditorii care au obținut calificativul B, C sau D	51
Seminarul „Noutăți legislative din domeniile: financiar – contabil, audit și legislația muncii”	71
Cursul „Auditarea proiectelor finanțate din fonduri europene”	113
Cursuri oferite gratuit pentru membri pe teme de interes	1.096

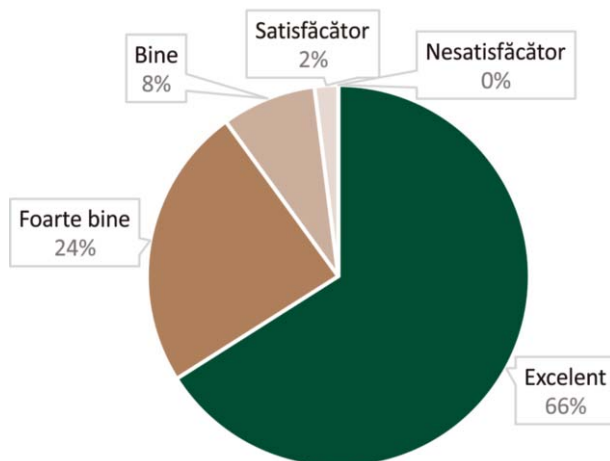
2015 a fost primul an în care CAFR a organizat cursuri pe teme de interes, oferite gratuit membrilor.

Consultare cu auditorii financiari

În luna decembrie membrii au fost consultați în vederea stabilirii programului cursurilor pentru anul 2016. Primele 5 teme stabilite în funcție de interesul respondenților au fost:

NC	Teme	Procent
1	Noul raport de audit	80,73
2	Misiuni de audit pe fonduri europene	64,88
3	Principalele diferențe IFRS – Reglementări contabile naționale (OMFP 1802/2014)	57,01
4	Utilizarea Excel în audit	50,85
5	Probe de audit	46,53

Comunicarea cu personalul CAFR

Opinia membrilor și stagiariilor cu privire la comunicarea cu personalul CAFR este foarte importantă pentru noi. În cursul anului 2015 am efectuat un sondaj în rândul membrilor și stagiariilor care au participat la cursurile organizate de CAFR. Pe baza răspunsurilor oferite de peste 400 de persoane care au completat chestionarul de evaluare, obținem statistica prezentată în graficul alăturat.

Perspective

Gestionarea riscurilor

Pe parcursul anului 2015 Consiliul CAFR a identificat o serie de riscuri cu care se confruntă profesia de auditor financiar și pentru care, cu siguranță, va trebui să găsim cele mai bune soluții în perioada 2016-2017.

Principalele riscuri pentru perioada 2016 – 2017

Evenimente externe care pot cauza pierderea încrederii în profesie

Riscul unei crize financiare globale, dar și a unor scandaluri publice legate atât de entitățile de interes public, cât și de utilizarea fondurilor europene pot reduce încrederea publicului în importanța și necesitatea auditului financiar.

Calitatea auditului este pusă în discuție de fiecare dată când o companie mare intră în procedură de faliment, iar independența auditorilor este percepută ca fiind compromisă într-un fel sau altul.

Rolul CAFR – organizarea și menținerea unui sistem performant de luare a deciziilor, care reacționează rapid la schimbările externe, prin implicare directă alături de CSIPPC, ASF, MFP.

Risc tehnologic

Dezvoltarea continuă a tehnologiei informației și dependența crescută a afacerii de acest instrument va transfera și către auditori în viitor o serie de noi riscuri față de care trebuie identificate soluții.

Rolul CAFR – implicarea profesiei și conștientizarea, în viitorul apropiat, a complexității domeniului IT, viziune 2020, asigurând cerințele de specializare necesare în acest domeniu.

Reducerea onorariilor pentru misiunile de audit

Presiunea de a-și reduce onorariile pentru serviciile profesionale pe care le oferă continuă să reprezinte o provocare semnificativă pentru auditorii financiari. Unii auditori au fost gata să accepte o reducere semnificativă a veniturilor din onorarii, în speranța păstrării unor clienți vechi sau câștigării unor clienți noi. Totuși, se pare că această strategie a afectat calitatea serviciilor profesionale furnizate.

Rolul CAFR – găsirea, împreună cu auditorii financiari, a celor mai bune practici în vederea stabilirii onorariului de audit, prin:

- Adoptarea unor noi abordări pentru negocierea și stabilirea onorariului;
- Evidențierea valorii serviciilor oferite clienților de audit;
- Folosirea tehnologiei pentru îmbunătățirea proceselor și reducerea costurilor.

Viitorul organismului profesional

Există riscul ca, odată cu implementarea la nivel național a noilor reglementări europene, Regulamentul și Directiva Europeană, adoptate în 2014, o parte din atribuțiile existente până în prezent în competența CAFR să fie preluate de organismul de supraveghere, fără posibilitatea delegării.

Rolul CAFR – prezentarea unor argumente clare și robuste care să susțină rolul CAFR în profesie, bazat pe competență, pe experiența acumulată în peste 15 ani de activitate și pe implicarea activă a executivului CAFR.

Incertitudini economice și legislative

Modificarea cerințelor solicitate auditorilor financiari pe diferite sectoare de activitate, cum ar fi cele reglementate și supravegheate de către ASF sau în domeniul auditării fondurilor europene, fac ca tot mai puțini auditori să aibă acces la anumite domenii de activitate, ceea ce va duce și la reducerea veniturilor obținute de către membrii CAFR.

Rolul CAFR – angajamente și colaborare directă cu principalii reglementatori: MFP, ASF, MFE, CSIPPC, dar și cu mediul de afaceri.

Reducerea numărului de stagieri în viitor

Riscul reducerii numărului de stagieri și auditori financiari, ca urmare a intervalului de timp destul de îndelungat necesar pentru a obține calificarea profesională

Rolul CAFR – o mai bună vizibilitate în mediul universitar, astfel încât viitorii stagieri ai CAFR să își formeze încă de pe băncile facultății o motivație pentru a accede la profesie.

Conferențiar univ.dr. **Gabriel RADU**, președinte CAFR „*Vreau să fac o precizare încă de la bun început: studenții care doresc să îmbrățișeze profesia de audit doar pentru că au auzit că „se câștigă bine”, ar trebui să evalueze mai complex auto-direcționarea spre această profesie. Nu este o profesie ușoară, dar este una frumoasă. Desigur, pe măsură ce experiența și reputația profesională se amplifică, vin și câștigurile. Dar studenții realizează că pentru a ajunge să fie buni profesioniști trebuie să aibă vocație sau să își formeze această vocație.*”

Strategia CAFR

În definirea strategiei CAFR trebuie să ținem cont de schimbările din România și Uniunea Europeană, în ceea ce privește mediul de afaceri, educația și furnizarea serviciilor de care membrii noștri au nevoie. Am gândit o strategie pentru sustenabilitatea profesiei de auditor financiar din România. Ne dorim să reprezentăm membri bine pregătiți, care să facă față provocărilor lumii moderne.

În formularea strategiei CAFR pentru anul 2016 am descris tendințe ce caracterizează activitățile normale ale CAFR și tendințe ce reprezintă noutăți pentru noi. Strategia noastră este determinată de obiectivele cheie pe care ni le-am propus. Acestea sunt:

- ➔ informatizarea;
- ➔ globalizarea;
- ➔ pregătirea membrilor pentru competențe noi;
- ➔ schimbarea modului de a învăța al membrilor noștri.

În anul 2016 vom acționa în următoarele direcții potențiale în vederea dezvoltării strategiei actuale:

- ➔ profesionalism;
- ➔ servicii de înaltă calitate;
- ➔ comunicare;
- ➔ continuitate;
- ➔ vizibilitate;
- ➔ deschiderea către membrii din teritoriu.

Profesionalism

Ne propunem să asigurăm profesionalismul membrilor și stagiarii noștri prin:

- ➔ Organizarea de cursuri și seminarii de pregătire profesională structurată și nestructurată;
- ➔ Organizarea unor sesiuni de instruire privind pregătirea profesională continuă a specialiștilor implicați în combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

- ➔ Consolidarea relației cu Federația Internațională a Contabililor (IFAC);
- ➔ Aderarea ca membru definitiv și participarea la Grupul de Coordonare al proiectului Common Content;
- ➔ Dezvoltarea colaborării profesionale în cadrul Forumului Strategic pentru Profesia Contabilă.

Servicii de înaltă calitate

Pentru menținerea oferirii de servicii de înaltă calitate de către membrii noștri, în anul 2016 ne propunem îmbunătățirea cadrului legislativ în care își desfășoară activitatea Camera, precum și a altor reglementări legate de profesia de auditor sau care face referire la statutul de auditor financiar. Concret, vom elabora:

- ➔ Regulamentul privind reglementarea sistemului de investigație și disciplină pentru auditorii financiari, membri ai Camerei Auditorilor Financiari din România;
- ➔ Normele privind buna reputație a auditorului financiar;
- ➔ Normele privind revizuirea calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de auditorii financiari.

Vom contribui la prestarea de servicii de înaltă calitate de către membrii CAFR, prin:

- ➔ Îmbunătățirea modului de programare a revizuirilor calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de membrii Camerei;
- ➔ Creșterea calității inspecțiilor de calitate efectuate de DMCP;
- ➔ Îmbunătățirea procesului de monitorizare a

auditorilor financiari care au obținut calificativele B, C și D;

- ➔ Asigurarea transparenței în ceea ce privește rezultatele inspecțiilor;
- ➔ Determinarea pe baza inspecțiilor de calitate efectuate în fiecare an a onorariului mediu orar;
- ➔ Actualizarea permanentă a normelor și a reglementărilor privind revizuirea calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de membrii Camerei în raport cu reglementările naționale și internaționale emise de organisme în care CAFR are calitatea de membru;
- ➔ Efectuarea de analize și verificări pentru soluționarea unor sesizări, solicitări și reclamații din partea instituțiilor publice, auditorilor financiari, altor persoane fizice și juridice interesate, inclusiv din partea altor departamente din cadrul CAFR.

Comunicare

Suntem conștienți de faptul că pentru a-i ajuta pe membrii și pe stagiarii noștri să obțină

recunoașterea socială pe care o doresc trebuie să promovăm cât mai bine activitatea noastră. Concret, în acest domeniu ne propunem:

- ➔ Editarea și tipărirea în format bilingv - română și engleză - a 12 numere ale revistei „Audit Financiar”;
- ➔ Editarea și tipărirea a patru numere ale revistei „Practici de Audit”;
- ➔ Promovarea revistelor în mediul de afaceri și academic;
- ➔ Editarea newsletter-ului „InfoAudit”;
- ➔ Atragerea în discuțiile profesionale a principalilor reglementatori (Consiliul pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiiei Contabile, Autoritatea de Supraveghere Financiară, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Fondurilor Europene etc.), a mediului de afaceri și a mediului academic;
- ➔ Actualizarea paginii web CAFR;
- ➔ Comunicarea prin intermediul rețelelor de socializare.

Continuitate

Pentru asigurarea continuității profesiei de auditor financiar din România ne propunem următoarele activități:

- ➔ Implicarea în transpunerea la nivel național a noilor prevederi europene cu privire la piața de audit:
 - Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2014/56/UE de modificare a Directivei 2006/43/CE privind auditul legal (statutar) al conturilor anuale și al conturilor anuale consolidate;
 - Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului 2014/573 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei;
- ➔ Analizarea și propunerea de soluții practice pentru problemele cu care se confruntă membrii Camerei, armonizarea legislației românești în domeniu și o atitudine proactivă în abordarea unor potențiale probleme soluționate cu ajutorul Grupului de lucru.

Vizibilitate

Vizibilitatea CAFR a devenit unul dintre pilonii entității noastre. Pentru îmbunătățirea vizibilității, în anul 2016 ne propunem următoarele:

- ➔ Organizarea conferinței anuale a CAFR, a Zilei Naționale a Auditorilor Financieri din România;

- ➔ Traducerea și publicarea ediției 2015 a Manualului Federației Internaționale a Contabililor (IFAC);
- ➔ Participarea la evenimentele și acțiunile organizațiilor profesionale internaționale în cadrul cărora CAFR este membru (IFAC, FEE, FIDEF, IAAER);
- ➔ Susținerea relațiilor cu alte instituții și organisme profesionale internaționale (Banca Mondială, Comisia Europeană);
- ➔ Continuarea colaborării cu organismele profesionale cu care Camera are încheiate Acorduri de Cooperare (ACCA, ICAS, ICAEW, IDES, MKVK, Uniunea Auditorilor din Ucraina, Camera Auditorilor din Azerbaidjan, Asociația Contabililor și Auditorilor din Republica Srpska, ACAP, Camera Auditorilor din Lituania, Institutul Național al Profesioniștilor Contabili, NIPA, RCA, OEC, CNCC, KIBR etc.);
- ➔ Identificarea de domenii de colaborare între Camera Auditorilor Financieri din România și alte organisme profesionale membre IFAC sau din țări membre ale Uniunii Europene;
- ➔ Organizarea unor evenimente zonale pentru promovarea profesiei în colaborare cu Camera de Comerț și Industrie a României;
- ➔ Organizarea împreună cu Curtea de Conturi a României a unui eveniment profesional dedicat profesiei de auditor în contextul noilor abordări internaționale.

Deschiderea către membrii din teritoriu

Oferirea serviciilor specifice auditorilor și stagiatorilor prin reprezentanțele regionale

Situația patrimonială și financiară a CAFR

Organizarea și conducerea contabilității se ține potrivit Legii Contabilității nr. 82/1991 cu modificările și completările ulterioare și Ordinului ministrului economiei și finanțelor nr. 1969/2007 privind Reglementările contabile

pentru persoanele juridice fără scop patrimonial.

Evoluția principalelor cifre caracteristice ale Camerei în ultimele două exerciții financiare se prezintă astfel:

- mii lei -

	31 decembrie 2014	31 decembrie 2015	Procent față de anul anterior (%)
Total active, din care:	13.341	13.479	101%
- active imobilizate	7.005	6.889	98%
- active circulante	6.322	6.546	104%
- cheltuieli în avans	14	44	314%
Venituri totale, din care:	9.698	9.754	101%
- din cotizații	7.718	8.544	111%
- din taxe de înregistrare	1.169	340	29%
- din taxe de înscriere la examene	403	330	82%
- din dobânzi din plasarea disponibilităților	275	120	44%
- alte venituri fără scop patrimonial	4	291	7.275%
- din activitatea economică	129	127	98%
Cheltuieli totale *, din care:	9.354	9.839	105%
- cheltuieli materiale	194	240	124%
- cheltuieli cu lucrări și servicii	3.783	3.940	104%
- cheltuieli de personal	3.937	4.029	102%
- alte cheltuieli de exploatare	1.137	1.204	106%
- cheltuieli cu amortizări și provizioane	216	267	124%
- cheltuieli economice	80	139	174%

*

- mii lei –

Cheltuieli de dezvoltare zonală, din care:	Total 522	Iași 146	Brașov 128	Cluj-Napoca 101	Timișoara 147
- materiale consumabile și obiecte de inventar	38	8	3	5	23
- chirie și utilități	175	57	37	21	59
- alte cheltuieli (inclusiv cheltuieli deschidere reprezentanță)	29	1	4	3	21
- cheltuieli de personal	258	79	82	66	32
- cheltuieli de amortizare	22	1	2	6	12

Veniturile Camerei în anul 2015 au provenit în cea mai mare parte din cotizațiile membrilor, cca. 88%, din taxe de înregistrare, cca. 3%, din taxe examene, cca. 3%, din dobânzi din plasarea disponibilităților cca. 1%, din alte venituri (taxe participare Congres, sponsorizări) cca 3%, iar din activitatea economică cca. 1% din totalul veniturilor Camerei.

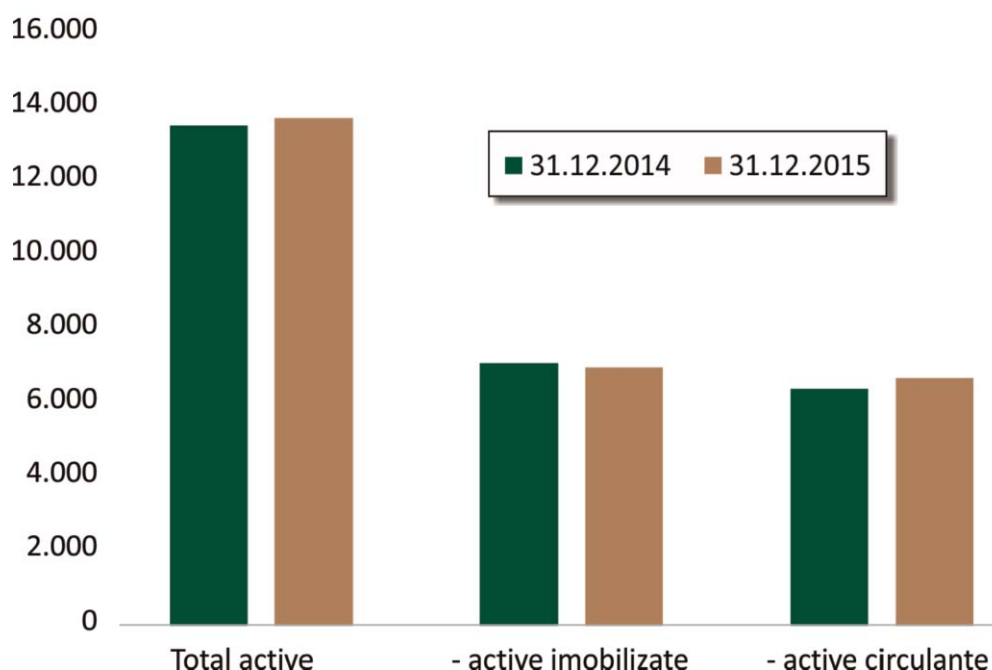
Cheltuielile Camerei au acoperit necesități materiale, în proporție de 2%, de lucrări și servicii, în proporție de 40%, de personal, 41%. Alte

cheltuieli de exploatare au reprezentat 12% din totalul cheltuielilor, iar cheltuielile cu amortizări și provizioane, 3%. În cursul anului 2015 cheltuielile economice au reprezentat 1% din totalul cheltuielilor Camerei.

Patrimoniul CAFR a crescut în anul 2015 cu 1% de la **13.341 mii lei** la **13.479 mii lei**, în principal datorită creșterii activului circulant.

Structura activului CAFR - evoluție

Indicatori	31 decembrie 2014	31 decembrie 2015	Procent față de anul anterior
Active imobilizate	7.005	6.889	98%
Active circulante	6.322	6.546	104%
Cheltuieli în avans	14	44	314%
Total active	13.341	13.479	101%
Datorii (numai curente)	266	440	165%
Venituri în avans	41	44	107%
Total Active – Datorii	13.034	12.995	100%
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	51	96	188%
Capitaluri proprii	12.983	12.899	99%

Activul net contabil existent la 31 decembrie 2015 a fost de 12.995 mii lei față de 13.034 mii lei la sfârșitul exercițiului precedent, având o scădere cu 39 mii lei.

În **structura activului net** contabil se constată următoarele **evoluții**:

- valoarea **activelor imobilizate** la 31 decembrie 2015 a fost de 6.889 mii lei față de 7.005 mii lei la 31 decembrie 2014, având o scădere de 2% ;
- valoarea **activelor circulante** la 31 decembrie 2015 a fost de 6.546 mii lei față de 6.322 mii lei la 31 decembrie 2014, cu o creștere

de 4% datorită creanțelor de încasat de la bugetul asigurărilor sociale;

- valoarea **datoriilor** la 31 decembrie 2015 a fost de 440 mii lei, în creștere cu 65% față de exercițiul financiar precedent și reprezintă datorii față de bugetul statului, obligații salariale și furnizori curenți ce au fost stinse integral în cursul lunii ianuarie 2016.

Ponderea fiecărui element în **structura activului net** contabil se prezintă astfel:

- cea mai mare pondere în cadrul elementelor patrimoniale de activ o dețineau la 31 decembrie 2015, **activele imobilizate** (51%) re-

spectiv 6.889 mii lei. În cadrul acestora, imobilizările corporale înregistrau 4.800 mii lei, iar imobilizările financiare, 1.937 mii lei. Imobilizările necorporale erau în valoare de 151 mii lei.

- **activele circulante** reprezentau 49% din totalul elementelor patrimoniale. Valoarea acestora la finele anului 2015 era în sumă de 6.546 mii lei. În cadrul activelor circulante, **disponibilitățile bănești și plasamentele** pe termen scurt reprezintă 96%.
- datoriile reprezentau 3% din totalul surselor de finanțare. Acestea se concretizează în obligații ce decurg din drepturile salariale precum și obligații față de furnizorii curenți ce s-au stins în cursul lunii ianuarie 2016.

În cursul anului 2015, **evoluția fiecărui element în structura activului net** contabil se prezintă succint astfel:

- **activele imobilizate** au scăzut cu 2%
- **activele circulante** au crescut cu 4%
- **datoriile** au crescut cu 65%

Scăderea activelor imobilizate odată cu creșterea activelor circulante reflectă orientarea

în anul 2015 spre investirea disponibilităților pe termene mai mici de 1 an.

Creșterea datoriilor este datorată faptului că obligațiile față de salariați și față de furnizorii curenți aferente lunii decembrie 2015 și care au fost achitate în luna ianuarie 2016 au fost mai mari decât în perioada similară a anului precedent.

Informațiile de natură financiar contabilă furnizate de bilanț construiesc o **imagine favorabilă a poziției financiare a Camerei**, aspect ce se poate observa prin gradul ridicat al capitalurilor proprii, care reprezintă 96% din sursele de finanțare ale Camerei.

International
Federation
of Accountants®

af

CAMERA AUDITORILOR FINANCIARI
DIN
ROMÂNIA